БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

8-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 60 (1838)

25 МАРТ ШАНБА 1961 йил

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

Ихтисослаштириш ва кооперативлаштиришга кенг йўл!

Совет халқи етти йилликнинг улуғвор планларини тўла ва ошириб бажариш йўлида зўр ғайрат ва ташаббус кўрсатиб меҳнат қилмоқда. Социалистик экономикамиз мисли кўрилмаган суръат билан юксалиб, ривожланиб бормоқда. Завод ва фабрикаларда, транспорт ва қурилишларда, колхоз ва совхоз далаларида шонли партиямизнинг бўлажак съезди шарафига бошланган социалистик мусобақа чинакамига умумхалқ ҳаракатига айланиб кетди.

Мамлакатимизда коммунистик жамият қурилишини кенг авж олдириб юбориш программаси белгиланган етти йиллик план вазифаларини шараф билан бажаришда, бинобарин севикли Ватанимиз куч-қудрати ва шон-шуҳратини янада оширишда ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ҳамда кооперативлаштириш ғоят катта роль ўйнайди. Партия XXI съездининг тарихий қарорларида айрим корхоналаргина эмас, балки шу билан бирга бутун-бутун саноат тармоқларини ихтисослаштириш ва ишлаб чиқаришни кооперативлаштиришни янада яхшилаш зарурлиги алоҳида кўрсатиб ўтилган.

Яқинда Тошкент шаҳрида ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш масалаларига бағишланган регионал кенгаш бўлиб ўтганлиги ҳам бу соҳага қанчалик катта эътибор берилаётганлигини яна бир бор кўрсатади. Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон экономистлари СССР Давлат иқтисод комиссияси ишлаб чиқарувчи кучларни ўрганиш масалалари билан шуғулланадиган кенгашнинг вакиллари, СССР Фанлар академияси Экономика институти, планлаштириш органлари, халқ хўжалиги кенгашлари, лойиҳалаштириш муассасалари, олий ўқув юртларининг вакиллари билан биргаликда машинасозлик ҳамда электротехника саноатини ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш проблемаларини муҳокама қилдилар.

Шуни айтиш керакки, кейинги йилларда областимизда бу соҳада бир қанча катта тадбирлар амалга оширилди. Чунончи, машинасозлик корхоналарининг кўпчилиги, тикувчилик ва пойафзал фабрикаларининг деярлик ҳаммаси ихтисослаштирилди ва улар ўртасидаги алоқалар рационал ташкил этилди. Натижада ҳар бир соҳа бўйича иш олиб бораётган мутахассисларни бир ерга тўплаш, уларнинг куч-ғайратини ишлаб чиқариш процессларининг янада мукаммал технологиясини ишлаб чиқиш ва жорий этиш, иш жараёнларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш учун жуда қулай имкониятлар вужудга келди. Халқ хўжалиги кенгаши бир қанча махсус ихтисослаштирилган янги корхоналар ташкил этди. Мана буларнинг ҳаммаси республикамиз, шу жумладан областимиз саноатини юксалтиришда, шубҳасиз, жуда катта роль ўйнади.

Бутун халқ хўжалиги ягона план асосида ривожлантирилаётган бизнинг мамлакатимизда ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштиришни амалга ошириш учун зарур бўлган ҳамма шарт-шароитлар мавжуддир. Ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва корхоналар ўртасидаги иқтисодий алоқаларни кенгайтириш фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқларини ҳамда илғорлар тажрибасини кенг жорий этиш учун ғоят катта истиқболларни очиб беради. Бу тадбир корхоналар кўрсаткичларини яхшилайди, ишлаб чиқаришни кескин суратда юксалтиришни таъминлайди, тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаб, унинг таннархини камайтиради. Лекин республика Халқ хўжалиги кенгаши ана шу афзалликларни кўра била туриб, бу соҳада ўзи бошлаган ишларни баъзан охиригача олиб бормаётир.

Республика оғир индустриясининг юраги — машинасозлик корхоналарининг кўпчилиги Тошкентда жойлашган. Уларнинг ҳар бирида ўз бошига қуюв цехлари бор. Бу цехлар турли даражада техника билан ускуналанган, бинобарин тайёрланаётган маҳсулот сифати ва таннархи ҳам турличадир. Бу камчиликларни тугатиш ва прогрессив усулларни кенг жорий қилиш мақсадида Тошкентда махсус ихтисослаштирилган қуюв заводи ташкил этиш ҳақида бир неча йиллардан бери гапирилмоқда. Лекин Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши ва республика Госплани бу жуда муҳим ва катта иқтисодий аҳамиятга эга бўлган тадбирни амалга оширишни ҳамон пайсалга солиб келмоқдалар.

Ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш масалаларига бағишланган регионал кенгаш бу соҳадаги проблемаларни ҳал этишнинг бир қанча рационал усулларини ишлаб чиқди. Жумладан «Подъемник» заводида тайёрланган кранларнинг анчагина қисми мамлакатнинг узоқ районларига жўнатилмоқда. Кранларни тайёрлаш учун зарур металлни ва аппаратураларни Тошкентга ташиб келтириш ва катта ҳажмдаги тайёр маҳсулотларни бошқа иқтисодий районларга жўнатиш учун давлатнинг кўпгина маблағи сарфланмоқда. Бу заводнинг ҳозирги вазифасини истеъмолчиларга яқин турган корхоналардан бирига юклаш ва Тошкент заводида узоқдан ташиб келтирилаётган бошқа бир қанча машиналарни ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш тўғри бўлур эди. Регионал кенгашнинг бу ва бошқа тавсияларини ҳар томонлама ўрганиш ва уларнинг мақсадга мувофиқларини амалга ошириш тадбирларини белгилаш лозим.

Коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш манфаатлари ихтисослаштириш ва кооперативлаштиришни имкони борича кенг жорий этишни талаб қилмоқда. Зотан бу тадбир ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг иқтисодий жиҳатдан мақсадга энг мувофиқ формаларидир. Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши ва республика Госплани ҳар қайси корхона ишлаб берадиган маҳсулотларнинг турларини имкони борича камайтириш ҳамда шу йўл билан завод, фабрикаларни янада ихтисослаштириш ва кооперацияни тағин ҳам яхшироқ ташкил этишга эришиш мақсадида деталлар, узеллар ва буюмлар тайёрлашни корхоналар ўртасида рационал тақсимлаб бериш каби масалалар билан жиддий равишда шуғулланмоқлари зарур.

Экономикамизни ривожлантириш бўйича белгилаган юксак марраларимизга тезроқ етиб олиш ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш қай даражада ривожлантирилажагига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Шу сабабли маҳаллий партия ва совет ташкилотлари кенг миқёсда ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш йўлини қатъият ва изчиллик билан амалга оширишлари, бу соҳадаги тўсиқларни улоқтириб ташлашлари керак. Давлат ва халқ манфаатлари, ҳаётнинг ўзи биздан шуни талаб қилмоқда.

ГЕРМАНИЯ БИРЛАШГАН СОЦИАЛИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Германия Демократик Республикаси Министрлар Совети раисининг ўринбосари ҳамда ташқи ва ички савдоси министри ўртоқ Генрих Раунинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети ўзларининг самимий таъзияларини изҳор қиладилар.

Ўртоқ Рау халқаро ишчилар ва коммунистик ҳаракатининг кўзга кўринган арбобларидан бири, фашизмга қарши забардаст курашчи эди, Германия Коммунистик партияси тузилган вақтдан бошлаб унинг революцион фаолиятида катта роль ўйнади. Ўртоқ Рау ўзининг бутун кучи ва билимини Германия Демократик Республикасида социализм қуриш учун, Германияни тинчликсевар демократик давлат қилиб бирлаштириш учун курашга сарфлади. Ўртоқ Рау Совет Иттифоқининг содиқ дўсти эди ва совет халқи билан герман халқи ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса қўшди.

Герман халқининг содиқ фарзанди Генрих Раунинг хотираси совет кишиларининг қалбида абадий сақланади.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ССР ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

Н. С. ХРУШЧЕВ Москвага қайтиб келди

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев 24 мартда Олмаотадан Москвага қайтиб келди. Ўртоқ Н. С. Хрушчев бу ерда Қозоғистон қишлоқ хўжалик илғорларининг кенгашида иштирок этган эди.

Қозон вокзалида Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косигин, А. И. Микоян, Н. А. Муҳитдинов, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, П. Н. Поспелов, Г. И. Воронов, В. В. Гришин ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси К. Е. Ворошилов, йўллар министри Б. П. Бешчев, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси А. Н. Шелепин, СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, КПСС Марказий Комитети аппаратининг масъул ходимлари Н. С. Хрушчевни кутиб олдилар.

Шу пайтда вокзал олдидаги майдонда бўлган неча юзлаб Москва меҳнаткашлари Н. С. Хрушчевни ва Коммунистик партия ҳамда Совет ҳукуматининг бошқа раҳбарларини самимий табрикладилар. (ТАСС).

КПСС XXII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

1964 йил даражаси сари

Калинин районидаги 7-Келес ғишт заводи коллективи бу йил 55 миллион дона ғишт ва 1 миллион 500 минг дона черепица тайёрлаш ҳамда маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича 1964 йил даражасига етиб олиш мажбуриятини олиб ишламоқда. Ҳозиргача 12 миллион 480 минг дона ғишт тайёрланиб, қурилиш объектларига жўнатилди.

Область Советининг депутати, коммунист Валентин Холодов бошчилик қилаётган коммунистик меҳнат бригадаси съездолди мусобақасига қўшилиб, ажойиб ютуқларга эришмоқда. Бригада аъзоларидан В. Сазонов, А. Азимов, З. Гайнуллина каби ўртоқлар смена топшириқларини 140-150 процент бажариб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Заводда янги техникани жорий этиш туфайли меҳнат унуми ошиб, маҳсулот сифати яхшиланяпти. Яқинда печдан ғишт ташиб чиқувчи автоматик линия ишга туширилди, кўмир ташувчи автоматик линияни монтаж қилиш ишлари тугалланди.

Ш. ҚАМАРИДДИНОВ.

Совет ва болгар цементчиларининг мусобақаси

БЕКОБОД, (ЎзТАГ). Бекобод цементчиларининг меҳнатдаги муваффақиятлари Совет Иттифоқидан ташқарида ҳам маълум бўлиб қолди. Болгариядаги «Вулкан» комбинатининг коллективи бекободликларни социалистик мусобақага чақириб мактуб юборди.

Дўстларнинг таклифи қабул қилинди. Ўзбекистон цементчилари бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришнинг илғор усулларини ўзлаштиришда ўзларининг болгариялик дўстларига бажонудил ёрдам беришга тайёр эканликларини айтдилар. Бекободликлар «Вулкан» комбинатига юборган жавоб хатларида, улар КПСС XXII съездини планни муддатидан илгари бажариш билан, қурилишларга пландан ташқари олти минг тонна цемент, кўпгина миқдорда труба ва шифер бериш билан нишонлашга аҳд қилганликлари ҳақида ёздилар.

ГРЭС қурилиб бўлди

ОҲАНГАРОН. Оҳангарон ГРЭСида 100 минг киловатт қувватга эга бўлган олтинчи агрегат саноат токи бера бошлади. Ўрта Осиёдаги бирорта станция ҳам Оҳангарон ГРЭСидаги каби бундай йирик турбиналарга эга эмас.

Шу билан ГРЭСнинг ҳамма агрегати ишга тушди.

ҚОЗОҒИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИЛҒОРЛАРИНИНГ КЕНГАШИДА

Тошкент область, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Г. Хваннинг нутқини Қозоғистон қишлоқ хўжалик илғорлари кенгаши қатнашчилари зўр қизиқиш билан тингладилар. Ўртоқ М. Г. Хван кенгашда ўз колхозининг ишлари тўғрисида сўзлаб берди. У саҳнага баландлиги 6 метрдан ортиқ бўлган маккажўхори поясини ва катта маккажўхори сўталарини олиб чиққанида ўртоқ Н. С. Хрушчев қаҳрамон раисни ва у раҳбарлик қилаётган илғор хўжалик аъзоларини катта ғалаба билан табриклади.

СУРАТДА: Н. С. Хрушчев В. Н. Куликов ва М. Г. Хван билан суҳбатлашмоқда.

С. Смирнов фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН МИСИ

ҚУРАМА ТОҒЛАРИ ЭТАГИДА БОЙИТИШ ГИГАНТИ

Олмалиқ мис бойитиш фабрикаси дастлабки рудани қабул қилди!

Корхона ҳали ишга туширилгани йўқ, бу, кончиларнинг айтишича, машина-ускуналарни синаб кўриш, холос! Аммо, бу ҳам тантанали воқеадир.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши кон-металлургия саноати бошқармасининг бошлиғи Николай Александрович Цогоевнинг, бундай катта фабрикани жаҳоннинг бирор қисмида топиш қийин, деб айтиши тасодифий эмас.

— Қўшма Штатларда ҳам топилмайдими? Американиклар Юта штатидаги ўз мис конларини Американинг муъжизаларидан бири дейишлари бечиз эмас-ку.

— Бечиз эмас, албатта,— дейди Николай Александрович, — лекин шундай бўлсада, бизнинг фабрикамиз каттароқдир.

Бироқ, «ўз кўзимиз билан кўришимиз» амалда мушкул иш бўлиб чиқди. Руданинг асосий маҳсулотга—мис концентратига айланишини кўздан кечириш учун қанча-қанча корпуслардан ўтиб, 20 километрдан ортиқ йўл босиш керак! Бунинг устига бу текис йўл ҳам эмас. Рудани бойитиш процессида дастлаб, ўттиз метрча пастда жойлашган ер ости галереясига туширадилар кейин яна шунча баландликда жойлашган юқори қаватларга кўтарадилар.

Фабрика жаҳонда энг катта бўлишига қарамай, унда ишлайдиган ходимлар сони нисбатан кам бўлади. Корхонадаги ҳамма иш процесслари механизациялаштирилган ва автоматлаштирилган. Телемеханизация лойиҳаси тайёрланмоқда.

Машина-ускуналарни синаш қанча вақт давом этади?

— Бу муддат машина-ускуналарнинг қандай ишлашига боғлиқ бўлади... Бундай катта машиналарни созлаш учун вақт талаб қилинади, албатта, — деб эҳтиёт билан жавоб қайтаради Олтинтопкан кон-металлургия комбинати директорининг капитал қурилиш бўйича ўринбосари Рудольф Карлович Озолин.

Орадан кўп ўтмай, фабрика ишга туширилади. Унинг кетидан икки йил ҳам ўтмай, бу ерга яқин жойда қурила бошланган мис эритиш заводи ҳам металл бера бошлайди. Бу завод Совет Иттифоқида энг катта мис эритиш корхоналаридан бири бўлади.

П. БУЛУШЕВ.

Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбири. Олмалиқ шаҳри.

Қишлоқ хўжалигимизнинг ЙЎЛЧИ ЮЛДУЗЛАРИ

63 ЦЕНТНЕРНИНГ СИРИ

Мендан баъзи ўртоқлар, сиз қандай қилиб пахтадан юқори ҳосил олаяпсиз, муваффақиятларингизнинг сири нимадан иборат, деб сўраб турадилар. Гапнинг тўғриси, 18 йилдан бери бригада бошлиғи бўлиб ишлашимнинг ўзи менинг сиримдир. Мана шу йиллар мобайнида пахтадан қандай қилиб мўл ҳосил етиштиришни ўргандим. Бу сир ҳар бир қулай фурсатни қўлдан бой бермай, астойдил ишлашдан иборат.

Баъзи кишилар, биз ҳам ишлаяпмиз-ку, дейишлари мумкин. Лекин ишлашда ҳам ишлаш бор. Масалан, ҳамма деҳқон ҳам ерни кузда шудгор қилишга ҳаракат қилади. Аммо ерни эрта кузда шудгор қилиш билан кеч кузда шудгор қилишнинг фарқи катта. Ер эрта шудгор қилинса, ҳайдалган вақтда лой бўлмайди, яхши етилади, совуқнинг таъсири кўпроқ бўлади, ҳашаротларнинг тухуми ўлади. Шунинг учун ҳам биз ҳамиша ҳосилни тезроқ йиғиб олишга, ерни эрта куздаёқ шудгор қилиб қўйишга ҳаракат қиламиз. Бригадамизнинг юқори ҳосил олишига ёрдам бераётган омиллардан бири шу.

Эрта баҳордан бошлаб биз дастлаб экиладиган чигитнинг тўла ва биртекис униб чиқиши учун шароит яратиш йўлини ахтарамиз. Бу тадбир ерларни чигит экишга сифатли қилиб тайёрлашдан, ернинг кесакларини майдалашдан, чигитнинг яхши униб чиқиши учун ер намини сақлаб қолишдан, тўла-гектарни таъминлаш мақсадида бирор қарич ҳам ерни қолдирмаслик учун курашдан иборатдир.

Биз шу мақсадга эришмоқ учун энг олдин сеялкаларни чигит экишга тайёрлаб қўйган еримизда юргизиб, ер бетига чигит ташлатиб кўрамиз. Шунда сеялкадан ҳар бир уяга чигит тушган ёки тушмаганини, тайёр деган еримизнинг текис-нотекислигини билиб оламиз. Ернинг нами неча сантиметр чуқурликда эканлигини яхши аниқлаб олгач, чигит экишни бошлаб юборамиз. Агар ер сернам бўлса—чигит юзага, агар нам қочган бўлса чигит намга етказиб чуқурроқ экилади. Бу тадбиримиз ҳар бир уянинг бўш қолмаслигини, намга тушган чигит бир текис ва бир вақтда тез униб чиқишини, ҳар бир гектар ердаги ғўзалар бир хилда бўлишини таъминлайди. Ола экиш жуда кам бўлади. Биз чигит экккан вақтимизда ҳамиша ҳар гектар ерда 100 минг туп кўчат бўлиши учун кураш олиб борамиз. Шунинг учун 60х45 схемасида чигит экмоқдамиз. Бу эса бригадамизда юқори ҳосил олишимизнинг асосий шартидир.

Ўртоқ Ҳакимполвон ҚОДИРОВ

Баъзи ўртоқлар чигит униб чиққач, ҳар бир уяда бехато кўчат бўлиши тўғрисида кам бош қотирадилар. Ғўзанинг кўкини кўриб, кеккайиб кетадилар. Мана шу энг ёмон ва кейин сира ҳам тузатиб бўлмайдиган хатодир. Ўз вақтида кўчатни тўғрилаб олмаган деҳқон юқори ҳосил олишни ўйламаса ҳам бўлади. Биз кўчатнинг тўла бўлиши учун кураш олиб борган вақтимизда ернинг четидан туриб эмас, эгат оралаб, ҳар бир уяни бирма-бир кўздан кечириб, текшириб кўрамиз, бўлмаса уйқимиз ҳам келмайди. Мўл ҳосил мана шу уялардаги кўчатларда етишади.

Баъзи кишилар кўчат кўп бўлса, юқори ҳосил олиб бўлмайди, ғўзалар бир-бирига кириши6 кетади дейдилар. Бу тўғри эмас. Бизнинг бригадада ҳар гектар ерда 100 минг туп кўчат бўлгани учун ғўзаларимиз унча сершох бўлмайди. Лекин кўсаклари 15 тадан ортса-ортадики, кам бўлмайди. Ахир бизга ғўзанинг шохи эмас, ҳосили керак-ку. Иккинчидан, ғўзанинг унча шохлаб кетмаслиги бизнинг мақсадимизга жуда мувофиқдир. Чунки бундай ғўзаларнинг пахтасини машина билан териб олиш ҳам осон бўлади.

Бундан кейинги ишимиз — бир текис ва тўла униб чиққан кўчатларни (яганадан сўнг) тўла сақлаб қолиш мақсадида тракторни чигит экккан жойдан тушириб культивация бошлаймиз. Демак, трактор бир издан юргани учун кўчат жуда кам нобуд бўлади. Шу сабабли тракторчи адашмаслиги учун дастлаб чигит экккан жойга ва кўндалангига қирқилган жойга қозиқ қоқиб қўямиз. Тракторчи ҳар сафар шу эгатдан тушиб иш бошлайди.

Кўндалангига культивация қилиш тадбири биринчи марта икки мақсадни кўзда тутиб ўтказилади. Биринчиси, ғўзани барвақт кўндалангига культивация қилиш билан нам сақлаб қолинади. Иккинчидан, нам сақлаб қолинса, ғўзанинг ўқ томири тез чуқурлашади. Бу унинг нормал ва соғлом ривожланишини таъминлайди.

Ёш кўчатларни дуркун ва соғлом ўстираман деган деҳқон ғўзани барвақт озиқлантиради. Биз ҳамиша шунга катта эътибор бериб келаётганимиз туфайли ғўзаларимиз яхши ривожланади ва ҳосилдор бўлади.

Ундан кейин ғўзани суғоришда ҳам гап кўп. Биз ўз ер шароитимизга қараб биринчи сувни ғўзада бир-икки гул пайдо бўлганда қўямиз. Ҳамма пахта майдонининг барча эгатлари оқучка қилинади. Лекин сув эгат оралатиб таралади.

Ўтган йили бригадамиз бўйича 100 гектар ернинг ҳар гектаридан 63 центнердан ҳосил етиштирганимизнинг сири ҳам худди ана шу тадбирларни амалга оширганимизда.

Бу йил бизнинг бригадамиз ери 10 гектар кенгайиб, 110 гектарга етди. Биз мана шу пахта майдонининг ҳар гектаридан шартномага мувофиқ 50 центнердан, мажбуриятимизга мувофиқ 65 центнердан ҳосил етиштиришимиз лозим. Шу мақсадга эришмоқ учун ҳозирданоқ биз чигит экишга тайёрлик ишларини қизғин давом эттираётирмиз. Шу кунгача ҳамма пахта майдонимиз, ер четлари, ариқ бўйлари чопиб, текислаб қўйилди. Ҳар бир гектар ер ҳисобига далага 10 тоннадан гўнг чиқарилди. Зарур минерал ўғитлар ҳам ташиб келтирилди. Уруғлик чигитимиз дала шийпонида турибди.

Ҳамма тракторларимиз, сеялкаларимиз ва бошқа зарур техникамиз тайёр. Энг муҳими, бригада аъзоларимиз шайланиб туришибди. Улар КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қарорларидан илҳомланиб, КПСС XXII съездини меҳнат зафарлари билан, мўл «оқ олтин» хирмони билан кутиб олишга аҳд қилганлар.

Ҳакимполвон ҚОДИРОВ, Пискент районидаги Тельман номли колхознинг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Етти йиллик фондига

Чирчиқ электрокимё комбинатининг янгилик изловчилари етти йиллик давомида 3 миллион сўм (янги пул ҳисобида) тежаш имконини берадиган рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини амалга ошириш бўйича олган мажбуриятларини муваффақиятли бажармоқдалар. Ўтган икки йил мобайнида 2 мингга яқин таклиф тушди. Бу таклифларнинг кўпчилиги амалга оширилиб, 900 минг сўмлик маблағ тежаб қолинди.

Айниқса, хомашё ва энергиядан фойдаланишни яхшилашга қаратилган таклифлар диққатга сазовордир. Уларнинг бири ўтган йил охирларида амалга оширилди. Илгари аммиак ишлаб чиқариш вақтида ҳосил бўлган газ атмосферага чиқариб юборилларди. Ваҳоланки, бу газда ёқилғи, жумладан водород бор эди. Ундан фойдаланиш жуда катта эффект бериши мумкин эди. Инженерлардан Г. Вургафт, С. Фарбер ва Б. Черних ўртоқлар бу жумбоқни ечиш устида ижодий изланиш олиб бордилар. Улар таклифи билан бу газ комбинат теплоэлектроцентралининг буғ қозонлари ўтхоналарида, ёқилғи сифатида фойдаланиладиган бўлди. Бу яхши натижа берди. Газдан фойдаланиш йилига 35 минг сўмдан кўпроқ фойда келтиради.

Ремонт-механика заводи слесарлар бригадасининг бошлиғи ўртоқ Я. Муравьев пўлат деталларга термик ишлов берувчи печь ҳароратини бир меёрда сақлаб турадиган автоматик регулятор ўрнатди. Бу, деталларга термик ишлов бериш сифатини яхшилади.

Комбинат ёшлари ҳам техника прогресси учун бошланган курашда актив иштирок этмоқдалар. Мингдан ортиқ ёш кимёгарлар ижодий бригадаларга бирлашиб, ўтган йилнинг ўзида юзларча таклиф киритишди. Уларнинг айримлари жорий қилинди ва 50 минг сўмдан кўпроқ фойда олинди.

Новаторлар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Бутун-бутун бригадалар, айрим ишчилар, инженер-техник ходимлар ижодий изланиш билан шуғулланувчилар қаторига қўшилмоқдалар. Шу йилнинг ўтган икки ойи ичида юздан ортиқ таклиф тушди. Барча цехларда янги таклифларни жорий қилишга киришилди. Бу ишда тузилган жамоатчилик асосида ишлайдиган конструкторлик бюролари яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Комбинат новаторлари бу йил етти йиллик фондига камида 500 минг сўм жамғарма бериш учун астойдил курашаётирлар.

В. ПОПОВ,
«Азотчик» газетасининг редактори.

«Ташавтомаш» заводи 2-механика цехининг фармаловчиси, коммунистик меҳнат зарбдори ўртоқ Н. Норматов съездолди меҳнат вахтасида туриб кунлик топшириқларини доимо ортиғи билан бажармоқда. Суратда: ўртоқ Н. Норматов иш устида.

М. Комлев фотоси.

РЕСПУБЛИКА ХОТИН-ҚИЗЛАРИ СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

ЗАРБДОР ҚИЗ

Сменада иш бошланишига ҳали вақт эрта эди. Қизлар одат бўйича тикув машиналарини обдан синчиклаб кўздан ўтказишарди. Ўз иш жойини ҳозирлаб бўлган қизлар эса бугун ким қанчага етказиш мўлжали борлиги ҳақида ўзаро ҳазиломуз баҳслашар эдилар.

— Ана, Муҳаббат опам келаяптилар,— деди улардан бири тикув машиналари оралаб қизлар томон жилмайиб келаётган цех бошлиғини кўрсатиб. Бошлиқ нечундир ўзида йўқ хурсанд кўринарди.

Муҳаббат опа қизлар билан сўрашар экан, кўзлари билан кимнидир изларди. У, қизлар орасида паст бўйли, чарос кўзлари жовдираб турган Хайрининг икки билагидан маҳкам қисиб, меҳр тўла кўзлари билан бир дам унга тикилди-да, қувончини ичига сиғдиролмади шекилли, бир парда юқори овоз билан:

— Табриклайман, синглим, табриклайман. Сен энди зарбдор қизсан. Ҳа, фабрикамиз касаба союз комитети мусобақа якунларини кўриб чиқиб, сенга коммунистик меҳнат зарбдори деган юксак ном беришга қарор қилди,— деди.

...Хайри кўчага чиққанида қуёш ҳали ўз сепини ёйиб улгирмаган эди. У соф ҳаводан тўйиб-тўйиб нафас олар экан, ўз меҳнат пости томон шошилаётган ишчилар, тўқувчилар, бинокорлар, студентлар оқимига суқли назар билан тикилди. Эсаётган шабада Хайрини табриклагандек юзларини сийпалаб ўтди.

— Қизиқ, эплай олармиканман. Тағин «қўлингдан келмас экан, нима қилардинг ўзингни ҳам, бизни ҳам овора қилиб» деган таъна-товага қолиб ўтирсам-а. Унда нима бўлади? Ёки илиқ-иссиғида...

Хайри ана шундай хаёллар оғушида фабрикага етиб келганини ҳам сезмай қолди. У, худди атайлаб шуни кўргани келганидек илғор тикувчиларнинг фотосуратлари қўйилган «Ҳурмат тахтаси» олдида узоқ туриб қолди. Хайри улар орасида кечагина фабрика директори кабинетида ўзига устоз этиб тайинланган Наталья Васильевнанинг ярим кулиб турган сиймосига ҳавас билан боқаркан, дилида «синглим, ҳунар ўрганмоқчи бўлсанг, аввало ўз касбингга меҳр қўй, ана шунда ютуқ сеники»,— деб уқтирган сўзларини такрорлади...

— Бугундан бошлаб мана бу машина,— деди устози саломаликдан сўнг саф тортиб турган тикув машиналаридан бирини кўрсатиб,— сенинг ихтиёрингда. Қаловини билсанг, қор ёнади деганлар. У билан муомала қилабилсанг, сени уялтирмайди.

Тўғри, ўша кезлари машина «характерига» тушуниб олиш Хайри учун осон бўлмади. Нечундир у тиккан чок гоҳ нотекис чиқар, гоҳ эса сийрак бўлиб қоларди. Албатта бунинг «сир»ларини сўраб билиб олишдан тортиниб ўтирмади. Бу қизнинг ҳаракатчанлиги, зийраклиги, касб ўрганишга бўлган интилиши кўплар эътиборини ўзига тортди. Ундаги бу хусусиятни кузатиб борган устози ҳам, қолаверса бошқа дугоналари ҳам қўлларидан келган ёрдамни аямадилар. Ўз меҳнати илк мевасини кўрган сайин Хайрида ишонч, касбига бўлган муҳаббат кун сайин кучайиб борди.

Орадан кўп ўтмади. Хайри бичув-тикув ишларининг миридан-сиригача ўрганиб олди. Смена топшириғини 120—130 процентдан кам бажармайдиган бўлди. Лекин нечундир у, ўз ишидан кўнгли тўлмасди.

Бир куни Хайри цехда ўтказилган йиғилишда сўзга чиқиб, зарбдорлар ташаббусига қўшилажаги, уч ойда уч операцияни ўзлаштириб олиши, шу йилиёқ етти йилликнинг тўртинчи йили— 1962 йил ҳисобига ишлаш мақсади борлигини айтди. Шунда баъзилар ўзи-ку фабрикага келганига тўрт йил бўлгани йўқ, тағин тўртинчи йил ҳисобига меҳнат қилармиш, лоп ҳам эви билан-да деб, ундан киноялн кулишди ҳам.

Кунлар кетидан кунлар, ойлар кетидан ойлар ўтиши билан Хайрининг орзулари рўёбга чиқа бошлади. Энди у илгаригидек битта эмас, балки бирйўла икки машинада ишламоқда. У ҳар сменада мактабгача ва мактаб ёшидаги эркатойлар ҳамда аёллар учун қўшимча 40—50 тага етказиб кўйлак тикаётир.

— Тўлаганова фақат сон кетидан қувмайди,— дейди фабрика инженери ўртоқ Бухтаёров.— Унинг маҳсулоти сифати, нафислиги билан бошқаларникидан ажралиб туради. Яқинда биз Хайрининг бир йиллик кўрсаткичларини якунлаб чиқдик. У етти йилликнинг учинчи йили топшириғини аллақачон бажариб, ҳозир тўртинчи йил ҳисобига меҳнат қилаётганлиги аниқланди. Ахир, шундай қизга зарбдор деган номни бермай бўладими!

А. ШАЙХОВ.
Тошкентдаги 2-тикувчилик фабрикаси.

Олижаноб ғамхўрлик самараси

Партия ва ҳукуматимизнинг тинмай қилаётган ғамхўрликлари натижасида социал таъминот ишлари йилдан-йилга кенг миқёсда ривожланиб бормоқда. Бу ривожланиш меҳнат қобилиятини йўқотган кишиларга моддий ёрдам беришдангина иборат бўлмай, балки инвалидларнинг меҳнат қобилиятларини тиклаш, уларга янги касб ўргатиш, ишлаб чиқаришга жалб этиш, қариялар уйлари ташкил этиш, инвалидлар уйларини кенгайтириш ва бошқа шу каби тадбирларни амалга ошириш борасида ҳам кўпгина ишлар қилинмоқда.

ПЕНСИЯ ТАЪМИНОТИ

Область социал таъминот органларининг ходимлари партия, совет ва касаба союз ташкилотларининг раҳбарлиги остида меҳнаткашларга, пенсионерларга, тамомила давлат таъминотида бўлган инвалидларга ва кўп болали ҳамда болали ёлғиз оналарга хизмат кўрсатишни яхшилаш борасида бирмунча тадбирларни амалга оширдилар. Ўтган йилнинг ўзида социал таъминот ишларига республика ва маҳаллий давлат бюджетидан ҳаммаси бўлиб, эски пул билан 202 миллион 315 минг сўм сарфланди. Шу давр ичида пенсионерлар, кўп болали ва болали ёлғиз оналарнинг сони 130.190 кишига етди.

Бу рақамлар кўпроқ кекса пенсионерлар ва кўп болали оналар ҳисобига ўсди.

Областдаги йирик корхона, муассаса ва совхозларда пенсияга чиқиши лозим бўлган кишиларнинг ҳужжатларини олдиндан расмийлаштирувчи 202 комиссия ташкил этилди. «Ташавтомаш», «Ўзбекхиммаш», металлургия заводлари, «Пискент» совхози, 9-шахта ва бошқа жойларда тузилган ана шундай комиссиялар пенсияга чиқувчи ишчи ва хизматчиларнинг ҳужжатларини олдиндан тайёрлаб, социал таъминот бўлимларига катта ёрдам бермоқдалар. Олмалиқдаги Телов қишлоқ Совети, Янгиердаги «Дружба» посёлка Совети, Янгийўлдаги Свердлов қишлоқ Совети ҳузурида ва бошқа жойларда 20 та қабул пункти ташкил этилган. Бу пунктларда социал таъминот бўлимларининг ходимлари пенсия тайинлаш учун меҳнаткашларнинг ҳужжатларини қабул қиладилар ва расмийлаштирадилар.

Совет ташкилотлари билан меҳнаткашлар оммасининг алоқасини мустаҳкамлашда пенсионерлар кенгашлари ҳам катта роль ўйнайди. Ҳозир областдаги район ва шаҳар ижроия комитетлари ва йирик корхоналар ҳузурида 1000 дан ортиқ пенсионерларни ўз ичига олган 35 пенсионерлар кенгаши ишлаб турипти. Улар ариза ва шикоятларни текшириш ва ҳал этишда, инвалидларни ишга жалб этиш ва уларни тарбиялашда социал таъминот органларига жуда катта амалий ёрдам бермоқдалар. Пенсионерлар кенгашларининг ёрдами билан ўтган йили 6316 та иш стажи, иш ҳақи ва оилавий аҳвол ҳақидаги ҳужжат текшириб чиқилди.

КОЛХОЗ ПЕНСИЯСИ — ФАРОВОНЛИК НИШОНАСИ

Республикамизнинг бошқа областларида бўлганидек, Тошкент областидаги қишлоқ хўжалик артелларида ҳам 1959 йилдан бошлаб колхоз пенсияси жорий этила бошланди. 1959 йилда областимизда 1048 колхозчига пенсия тўланган бўлса, 1960 йилга келиб пенсия олувчиларнинг сони 4769 кишига етди. Айрим колхозларда, чунончи, Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли, Оққўрғон районидаги «Ленинобод», Янгийўл районидаги Ленин номли, Пискент районидаги Тельман номли, Гулистон районидаги «Коммунизм» ва бошқа колхозларда қишлоқ хўжалик артели ишида алоҳида хизмат кўрсатган илғор колхозчиларга имтиёзли шахсий пенсия ҳам тўлана бошланди.

Колхозчилар ўзаро жамоат ёрдам кассаларининг роли ва аҳамияти ҳар қачонгидан ҳам ошди. Улар пенсия ҳужжатларини тайёрлаш, пенсия тайинлангач кишиларга пенсия бериш, аъзолик бадали тўплаш, муҳтож бўлиб қолган колхозчиларга моддий ёрдам кўрсатиш каби муҳим ташкилий ишлар билан шуғулланмоқдалар. Область колхозларидаги ўзаро жамоат ёрдам кассалари аъзоларининг сони ўтган йили 74970 кишига етди. Ўтган йили 136 колхозда 12555 сўм аъзолик бадали тўпланди. Колхозчиларга 76923 сўм пул, 2356 килограмм ғалла пенсия ва нафақа тарзида тўланди. 561 колхозчига уй қуриш, мол ҳамда маданий рўзғор буюмлари сотиб олиш учун қарз ва ёрдам тариқасида 42824 сўм берилди. Ўзаро жамоат ёрдам кассалари колхозчиларни курорт, санаторий ва дам олиш уйларига путёвка билан таъминламоқда, колхоз қариялар уйларига оталик қилмоқда. Тамомила боқувчисиз қолган, лекин қариялар уйида фароғатда кун кечираётган кексалар ҳам анчагина бор.

Қишлоқ хўжалик артелларида прогрессив ва шахсий пенсиянинг жорий қилиниши колхоз тузуми қўлга киритган буюк ғалабалардан бири ва фаровонлик нишонасидир.

ИНВАЛИД — НОТАВОН ЭМАС

Улуғ Ватан уруши ва ишлаб чиқариш инвалидларининг меҳнат қобилиятини қайта тиклаш, янги ҳунарга ўргатиш ва ҳар бир инвалидни ўз қобилиятига боп иш билан таъминлаш социал таъминотнинг муҳим соҳаларидан биридир. СССРда инвалид—нотавон эмас. Социалистик жамиятимизда ҳар кимнинг кучига, меҳнат қобилиятига яраша иш топилади. Инвалидларни ишга жойлаштиришнинг аҳамияти, уларни моддий жиҳатдан янада яхшироқ таъминлашдангина иборат эмас, энг муҳими шундаки, инвалидлар ўзларини жамиятдан четда қолган кишилар деб ўксимасинлар, улар ўзларини социалистик қурилишнинг актив иштирокчилари деб ҳис этсинлар. Меҳнат уларга маънавий озуқ беради, руҳан тетиклантиради. Шунинг учун ҳам давлат инвалидларнинг меҳнат қобилиятларини қайта тиклашга, уларни иш билан таъминлашга ҳаммавақт катта эътибор бериб келмоқда.

Область социал таъминот бўлими инвалидларни ишга жалб этишда бирмунча ютуқларни қўлга киритди. Ўтган йили 633 инвалид ишлаб чиқариш корхоналарига жойлаштирилди. Бу масалада Янгийўл шаҳар социал таъминот бўлими (мудири Ортиқов, ишга жойлаштириш комиссиясининг раиси Шамсиев ўртоқлар), Олмалиқ шаҳар социал таъминот бўлими (Солиҳова, Шокиров ўртоқлар), Пискент социал таъминот бўлими (Тарзиев, собиқ Топперо ўртоқлар), Чирчиқ шаҳар социал таъминот бўлими (Кононихин, Тудаков ўртоқлар) ва бошқа социал таъминот бўлимлари алоҳида ташаббус кўрсатиб ишладилар. Бу ишда пенсионерлар кенгашлари айниқса катта роль ўйнамоқда. Пенсионерлар кенгашлари ва врач-меҳнат эксперт комиссияларининг ёрдамида 48 корхонада текшириш ўтказилиб, инвалидларнинг меҳнат шароитини яхшилаш тадбирлари белгиланди.

Лекин, айрим жойларда учинчи группа меҳнатга яроқли инвалидларни ишга жойлашга етарли эътибор берилмаётир. Шунинг натижасида Чиноз районида 33, Бекобод шаҳрида 38, Қуйи Чирчиқ районида 47 киши ишга жалб этилмаган. Айрим корхоналарнинг раҳбарлари чунончи, Янгийўл шаҳар маҳаллий саноат корхоналарининг директори ўртоқ Абдураззоқов шаҳар социал таъминот бўлимининг йўлланмаси билан ишга борган инвалидларни турли баҳоналар билан қабул қилмаган. Бундай мисолларни Оҳангарон шаҳар, Чиноз район саноат корхоналари ва бошқа жойлардан ҳам келтириш мумкин.

Областимизда социал таъминотни яхшилаш соҳасида муайян муваффақиятларга эришилган бўлса ҳам, ҳали район ва шаҳар социал таъминот бўлимлари ишида жиддий камчиликлар йўқ эмас. Айрим идора аппаратларимизда бюрократизм, қоғозбозлик фактлари тугатилмаган. Гражданларни қабул қилиш, ариза ва шикоятларини кўриш ва ҳал этишда ҳам юзакичилик, формализм кўп. Бу камчиликларни бартараф этиш учун қатъият билан курашиш — областимиздаги барча социал таъминот ходимларининг бурчидир.

К. ТОШПУЛАТОВА,
область социал-таъминот бўлимининг мудири.

КАСАБА СОЮЗЛАР—ИЛҒОР МАДАНИЯТНИНГ ТАРҒИБОТЧИЛАРИ БЎЛСИНЛАР

КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми барча маданият ходимлари ва касаба союз ташкилотлари зиммасига ҳам катта вазифалар юклади. Бу вазифаларни муваффақиятли бажармоқ учун область маданият ходимлари касаба союз ташкилотлари нималар қилишлари керак?

Маданият ходимлари Тошкент область касаба союз комитетининг 23 мартда бўлиб ўтган IV пленуми ана шу масалани муҳокама қилди. Бу ҳақда область партия комитетининг секретари ўртоқ Ҳ. Р. Мусахонова доклад қилди.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан нотиқлар шуни якдиллик билан таъкидладиларки, барча совет халқи қатори областимиз маданият ходимлари ҳам партия Марказий Комитетининг январь Пленуми қарорларини мамнуният билан кутиб олдилар ҳамда КПСС XXII съездига муносиб совғалар билан бориш учун зўр кўтаринки руҳ билан ишга киришдилар. Клублар, маданият саройлари, маданият уйлари, маданият университетлари, халқ театрлари, кинотеатрлар ва театрлар, кутубхоналар ва болаларнинг маданий муассасалари, маданият ва истироҳат парклари ходимлари меҳнаткашларга, жумладан қишлоқ аҳолисига маданий хизматни ҳар томонлама кучайтириш тадбирларини ишлаб чиқдилар. Ёзувчилар, композиторлар, рассомлар, давлат театрлари ва бошқа ижодий ташкилотлар областимиз қишлоқларига оталик ёрдамини кучайтирмоқдалар.

Пленум қатнашчилари қишлоқ аҳолисига маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш соҳасида эришилган ютуқларни таъкидлаш билан бирга, бу соҳадаги қатор камчиликларни очиб ташладилар ҳамда уларни тезроқ бартараф этиш тадбирларини белгиладилар. Жумладан, колхоз ва совхозлар клублари, халқ театрлари, қишлоқ кинотеатрлари ишини тубдан яхшилаш, кўчма киноустановкаларни кўпайтириш ва улардан самарали фойдаланиш чоралари белгиланди. Пленум маданият ходимлари область касаба союз комитетидан ва унинг бошланғич ташкилотларидан қишлоқларда илғор совет фани ва маданиятини кенг пропаганда қилишга, оммавий-тарбиявий ишларни ҳамма чоралар билан кучайтиришга алоҳида эътибор беришни талаб этди.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди.

ИЛҒОРЛАР ТАЖРИБАСИДАН

ЯХШИ ТАШАББУС БОШЛАШДИ

Бригадир катта шаҳар қурилишини бирма-бир кўздан кечирди, ҳар қаер-ҳар қаерда ишлаётган турли бригадалар аъзолари билан суҳбатлашди. Бундай бригадалар маълум бир операцияни бажара олади. Ғишт терувчилар фақат ғишт теришади, дурадгорлар эса ёғоч-тахта ишлари билан шуғулланишади. Сувоқчилар тайёр уйларни пардозлашади ва ҳоказо. Бундай бригадалар бинокорлик материалларининг ўз вақтида етказиб берилмаслиги, иш фронтининг етарли бўлмаслиги сабабли деярли ҳар куни қимматли иш вақтининг айрим соатларини бекор ўтказишарди.

Михаил Яковлевич бунга хотима бериш йўлларини қидира бошлади. Бу жумбоқ устида анча бош қотирди. Бир куни газетада турли касбдаги бинокорлардан комплекс бригадалар ташкил этилганлиги, бундай бригадаларнинг афзалликлари ҳақида ёзилган хабарни ўқиб қолди. У бу ҳақда бригада аъзолари билан суҳбатлашди. Шаҳар қурилишида ҳам бундай бригадалар тузиш керак деган қатъий фикрга келинди. Эртасигаёқ бу фикрни қурилиш бошқармаси бошлиғига айтди. Бу янгилик бошлиққа ҳам маъқул тушди. Шундан сўнг унга тажриба учун турли касбдаги бинокорлардан иборат комплекс бригада ташкил этиш ва раҳбарлик қилиш топширилди. Янги бригадага 40 дан ортиқ бинокор — бетончи, ғишт терувчи, дурадгор, сувоқчи ва бўёқчилар бирлашди. Юқори малакали бинокорлар ҳисобланган Н. Агапов ва А. Қозимуҳамедовлар бошлиқ ғишт терувчилар, С. Мокан бошчилигида дурадгорлар, Р. Телебокова бошчилигида сувоқчилар, А. Саклаков раҳбарлигида бетончилар звенолари ташкил этилди.

Янги бригада дастлабки ойлардаёқ юксак кўрсаткичларга эриша бошлади. Бинокорлар бир неча қаватли кўп квартирали уй-жойларни, маданий-маиший муассасаларни бутунлай қуриб битказишадиган бўлишди. Қурилишда бу тажриба ҳали қўлланилмаган эди. Бригада аъзолари янги бинони қуришга киришишдан олдин унинг лойиҳасини синчиклаб ўрганишади, бу бино учун ажратилган маблағ миқдорини ҳисобга олишади.

Қурувчилар бир вақтнинг ўзида икки-уч объектда ишлайдилар. Масалан, ғишт терувчилар биринчи бинонинг биринчи қаватига ғишт тераётганларида, бетончилар иккинчи бинонинг пойдеворини ётқизишади. Ғишт терувчилар биринчи қаватдаги ишларни тугатиб, пойдевори қад кўтарган иккинчи бинонинг подвал хонасини қуришга киришадилар. Айни вақтда дурадгорлар биринчи бинонинг биринчи қавати устини ёпадилар, дераза рамалари ва эшикларини ўрнатадилар. Бетончилар эса янги бинонинг пойдеворини бетонлаштиришга киришишади. Ғишт терувчилар биринчи уйнинг иккинчи қаватини қурабошлайдилар. Сувоқчилар эса кетма-кет пардозлаш ишларини бошлаб юборадилар.

Ишни ана шундай технология асосида ташкил этиш ҳар бир касбдаги бинокорларнинг унумли ишлашларига, бошқа касбларни ўрганишларига ёрдам берди. Бригада аъзолари яқинда уч қаватли кўп квартирали уй-жой биносини муддатидан икки ҳафта илгари фойдаланишга топширдилар. Шу билан бирга, кўплаб бинокорлик материалларини тежаб қолдилар.

— Тез, арзон ва ихчам қурамиз!

Шу шиорни ўзининг кундалик ишига байроқ қилиб олган Оҳангарондаги «Ўзбекшахтострой» трестига қарашли 3-қурилиш бошқармасининг Ленин орденли Михаил Яковлевич Бусь бошлиқ комплекс бригадасининг бу ташаббуси тақдирга сазовордир.

А. РАҲМАТОВ.

МЕБЕЛЧИЛАР ҒАЙРАТИ

Меҳнаткашлар янги-янги уйларга, кенг ва ёруғ хоналарга кўчиб кирмоқдалар. Шунинг учун ҳам уларнинг мебель буюмларига бўлган эҳтиёжи тобора ўсиб бораяпти. Мана шу эҳтиёжларни эътиборга олиб, Тошкентдаги 2-мебель фабрикаси кўплаб маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашмоқда.

Фабрика коллективи январь ва февраль ойлари планини ортиғи билан адо этди. 26 мингдан ортиқ шифанер, 7400 та болалар столи, 2600 та жовон ва бошқа буюмлар ишлаб чиқарилди. Ишчилар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Усталардан Ғ. Каримов, К. Шокиров, пардозчи У. Каримов ва бошқа ўнлаб ишчилар кунлик топшириқларини 1,5-2 ҳиссадан бажараётирлар.

Ғ. ОРИПОВ.

СОВЕТ ҲАРБИЙ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МЎҒУЛИСТОНДАН ҚАЙТИБ КЕЛДИ

МОСКВА, 23 март. (ТАСС). Мўғулистон Халқ Республикаси ҳукуматининг таклифига биноан, Мўғулистон Халқ Республикаси халқ қўшинларининг 40 йиллигини байрам қилишда қатнашиш учун Совет Иттифоқи маршали Р. Я. Малиновский бошчилигида Мўғулистон Халқ Республикасига борган СССР Қуролли Кучлари делегацияси бугун Москвага қайтиб келди.

ЯХШИ НИЯТ ВА ДЎСТЛИК МИССИЯСИ БИЛАН

МОСКВА, 23 март. (ТАСС). СССР министри М. А. Лесечко бошчилигидаги совет делегацияси яхши ният ва дўстлик миссияси билан бугун Москвадан Сомали Республикасига жўнаб кетди.

АДАБИЁТ ВА САНЪАТ СОҲАСИДА ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДАН

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Адабиёт ва санъат соҳасида Ленин мукофотлари комитети янги бинога кўчиши муносабати билан манфаатдор ташкилотлардан ва айрим шахслардан Ленин мукофоти олиш учун тақдим этилган кандидатлар юзасидан ўз фикрларини ва ҳамма корреспонденцияларини қуйидаги адрес бўйича юборишни сўрайди: Москва И-51, Неглинная кўчаси, 15-уй. Телефон Б 3—44—67.

МАККАЖЎХОРИ, БОҒ ВА ТОКЗОРЛАР ЎЛКАСИ

Олмаота область партия комитетининг пленуми

ОЛМАОТА, 24 март. (ТАСС). Олмаота область партия комитетининг кеча ўз ишини тамомлаган пленумининг қатнашчилари етти йилликнинг учинчи йили учун олинган мажбуриятларни қандай қилиб яхшироқ бажариш кераклигини Н. С. Хрушчевнинг Қозоғистон қишлоқ хўжалик илғорлари кенгашида сўзлаган ёрқин нутқидан олган таассурот остида муҳокама қилдилар.

Республиканинг пойтахт области, хусусан унинг Панфилов райони ўзининг гибрид маккажўхори уруғликлари билан шуҳрат қозонган. Олмаота хўжаликлари қўриқ ўлкадаги совхозларга ана шундай уруғликларни етказиб берадиган асосий манбадир. Панфилов районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози ўтган йили ҳар гектардан 62 центнердан маккажўхори дони етиштирди. Бу — Ўзбекистондаги машҳур «Политотдел» колхози қанча маккажўхори дони етиштирган бўлса қарийб шунча миқдорга тенгдир. Н. С. Хрушчев ҳар иккала хўжалик коллективининг меҳнатига юксак баҳо берди. Олмаотанинг ҳамма маккажўхорикорлари ана шу маякларга тенглашиш учун курашмоқдалар.

Область боғлар ва токзорлар ўлкасига айлантирилмоқда. Бу йил боғ ва токзорлар майдони қарийб 7 минг гектарга кенгайтирилади. Чорва моллари боқиладиган Малайсари, Уйшкўл ва бошқа яйловларнинг узоқда жойлашган участкаларининг ҳали қўл тегизилмаган жуда катта массивларига ҳам бу йил ҳужум бошланади. Бу ерда мингларча гектар ер ҳайдалиб, дон экинлари экилади.

Областда «Меҳнат шон-шуҳрати дафтари»ни таъсис этишга қарор қилинди. Энг яхши хўжаликлар, бригадалар, звенолар ва айрим илғорларнинг номлари шу дафтарга ёзиб борилади.

Тошкент Давлат медицина институти ўқитувчи-профессорлар коллективи ишчан ва тажрибали ходимлари билан ҳақли равишда фахрланади. Кўз клиникасининг хирургларидан М. Ҳамидова ва М. Муҳаммаджоновалар ҳам ана шундай меҳнатсевар мутахассислардан.

Суратда: (чапдан ўнгга) М. Ҳамидова ва М. Муҳаммаджонова ўртоқлар навбатдаги операциядан сўнг.

М. Нуритдинов фотоси.

Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг мўл-кўллигини таъминлаш учун курашайлик!

Далалардан ДАРАКЛАР

Оржоникидзе. Ленин номли колхоз аъзолари сабзавот ва картошка экиш ишини қизитиб юбордилар. Шу кунгача 25 гектар ерга карам, 28 гектар ерга картошка, 3 гектар майдонга редиска, 6 гектар ерга қанд лавлаги экилди.

Колхозда 5 та «ДТ-54», 8 та «универсал» тракторлари, 3 борона, 6 та картошка экадиган сеялка ва бошқа қишлоқ хўжалик асбоб-ускуналари ремонтдан чиқарилди. Гектар бошига 10 тоннадан гўнг ташиб чиқарилди.

Т. Йўлдошев, Ҳ. Зокиров, М. Ҳакимов ва С. Сайдаҳмедов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларда экиш кампанияси муваффақиятли давом эттирилмоқда.

Б. Алиматов, О. Воққосов.

Янгиер. «Фарҳод» совхози ишчилари бу йил 6000 тонна «оқ олтин» етиштиришга бел боғлашган. Шу мақсадда улар 2100 гектар янги ер ўзлаштирдилар. Бу ерларнинг 1800 гектарига чигит, 300 гектарига беда экилади.

П. Раҳматов.

Гулистон. «Гулистон» совхозининг 4-бўлими пахтакорлари янгидан 100 гектар ер ўзлаштириб, шўрини ювдилар. Бу йилги мавсумда улар янги ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан «оқ олтин» хосили кўтаришга сўз бердилар.

Р. Жайсанов, Ю. Абдуалимов.

Оққўрғон. Ворошилов номли колхознинг ўртоқ М. Жуманов бошлиқ бригадасида 50 гектар янги ер очилди. Бу ишда бульдозерчилардан Б. Обидов ва Ж. Қурбонов ўртоқлар зўр ғайрат қилдилар.

З. Абдураҳмонов.

Янгийўл. Хрушчев номли колхоз пахтакорлари ўтган йили 1500 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 28 центнердан пахта ҳосили олишга муваффақ бўлган эдилар. Улар бу йил мавсумда ҳосилдорликни 30 центнерга етказиш учун ғайрат қилмоқдалар.

А. Тўйчиев.

Юқори Чирчиқ. «Ленинизм» колхози аъзолари бу йил 930 гектар пахта майдонининг 850 гектарига чигитни квадрат-уялаб экиш ва давлатга 2140 тонна пахта сотиш мажбуриятини олдилар. Пахтакорлар зиммаларига олган юксак мажбуриятни шараф билан бажариш учун дала ишларини авж олдириб юбордилар.

Колхоз механизаторлари 20 универсал трактори ва 20 та сеялкани чигит экишга шайлаб қўйишди. Ҳозиргача далага 260 тонна суперфосфат, 212 тонна азот, 7534 тонна маҳаллий ўғит ташиб қўйилди.

Н. Синдибоев.

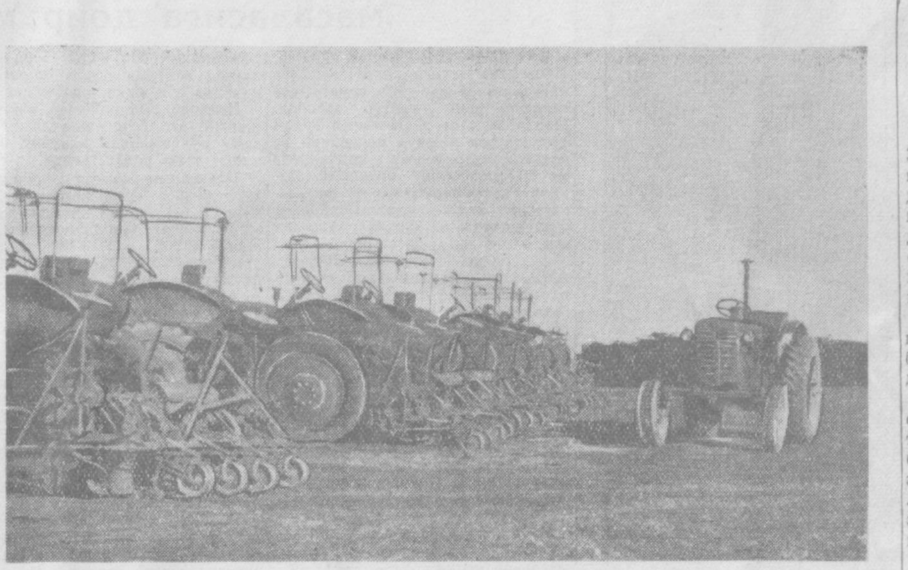

«Фарҳод» совхозининг 5-бўлимидаги ўртоқ М. Бурҳонов бошлиқ бригадасида қишлоқ хўжалик машиналари сифатли ремонт қилинди. Суратда: техника экишга тахт.

И. Зайниддинов фотоси.

Кўкламги экишга тайёргарликни текширамиз

Ўзаро текширишда нималар аниқланди?

Сирдарё районидаги Сталин номли колхоз ҳам, Максим Горький номли колхоз ҳам ўтган йили планни бажара олмади. Буни колхоз аъзолари доғ деб атайдилар. Мусобақадош бу икки колхоз бу йил мана шу доғни ювиб ташлаш, эл олдида юзни ёруғ қилиш учун беллашганлар. Сталин номли колхоз аъзолари 1700 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 27,5 ўрнига 28,5 центнердан ҳосил етиштиришга, Максим Горький номли колхоз аъзолари 960 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 26 центнердан ҳосил етиштиришга аҳдупаймон қилишган.

Мана, Сталин номли колхоз аъзолари мусобақадош Максим Горький номли колхоз далаларида айланиб юришибди. Улар ўз олдиларига қўйилган вазифаларни бажариш юзасидан айни пайтда қандай тадбирлар кўрилаётганини, тўла гектар учун, ҳар гектар ерда белгиланган миқдорда кўчат бўлиши учун ҳозир қандай шароит яратилаётганлигини, даладаги ишлар қандай олиб борилаётганлигини, шунингдек мавжуд техника чигит экишга тўла тайёрланганми ёки йўқми эканлигини аниқлаш мақсадида ўзаро текшириш ўтказмоқдалар.

Ўртоқ Худойберди Шеров бошлиқ бригадада тўла гектар учун кураш олиб борилмаган деса бўлади. Бу бригадада пахта майдонининг чор атрофида анчагина ер ҳайдалмай қолиб кетган. Уларни ҳайдаб ёки чопиб ерга қўшиш чораси кўрилмаган. Ўртоқ Карим Муҳамедов бошлиқ бригадада ҳам, яна бошқа бригадаларда ҳам учраган бундай аҳволни мусобақадошлар қаттиқ қораладилар. Карта четларида беҳуда қолдириб кетилган ерларни тезда чигит экишга тайёрлаш зарурлигини айтдилар.

Максим Горький номли колхознинг деярли кўп бригадаларида далага чиқарилган гўнг кўмилмаган. Мусобақадошлар кўмиб чиритилмаган гўнгнинг фойдаси камлигини, айниқса зарпечак уруғлари кўпайиб, зарар келтириши мумкинлигини кўрсатдилар. Улар чиритилмаган гўнгни ўтга қарши кураш эмас, балки ўтни кўпайтириш учун кураш деб, айтдилар.

Ҳозир чигит экишга саноқли кунлар қолди. Ерни, техникани, кадрларни тахт қилиб қўйиш учун ҳеч қандай баҳона бўлмаслиги лозим. Бироқ, Максим Горький номли колхозда ҳамон хотиржамлик кайфияти ҳукм сураяпти. Колхоз раҳбарлари: «Мавжуд сеялкалар, тракторлар экишга тўла тайёр» дейишди. Лекин текшириш вақтида анчагина камчиликлар борлиги аниқланди. Масалан, Жиянмурод Элев, Бозор Файзиддинов ўртоқлар бошқараётган тракторларнинг руль бошқармаси жуда бўш. Бошқа қисмларида ҳам анча камчиликлар борлиги, бу тракторлар созланмагани аниқланди. Бу ҳақда колхоз агрономи Пардабой Холиқулов билан ҳосилот советининг раиси Бобо Деҳқоновдан, нега шундай деб сўрасангиз, улар дарҳол «э, ҳали вақт эрта, буларни далага олиб чиқиб, ўша ернинг ўзида тузатамиз» деб жавоб берадилар. Демак, улар ҳамон вақт эрта деб хотиржамлик билан юришибди.

Максим Горький номли колхоздан борган ўзаро текшириш бригадаси аъзолари эса Сталин номли колхозда текшириш ўтказдилар. Бу колхозда 1700 гектар пахта майдонидан 600 гектари текисланиб, экишга тайёрлаб қўйилган. Шу кунларда дала ишларига 480 киши қатнашмоқда, юзга яқин механизатор техникани тайёрлаш билан банд.

1959 йилда бу колхознинг Сталин участкасидаги 520 гектар ерга 60x50 схемасида чигит экилиб, 28,5 центнердан ҳосил олинган. Ўтган йили эса 60x60 схемасида чигит экилиб, 25 центнердан ҳосил олинди. Аммо колхознинг Ленинград участкасида ўтган йили 60x50 схемасида чигит экилган ерлардан 1959 йилга нисбатан ҳар гектар ердан икки центнердан ошиқ ҳосил олинди. Шу туфайли колхоз правлениеси бу йил 60x60 схемасидан воз кечиб, 60x50 схемасига кўчишни лозим топган. Мусобақадошлар бу тадбирни маъқулладилар.

Ҳар гектар ерда унадиган кўчатни кўпайтириш ниятида кўрилган бу чора, шубҳасиз, яхши. Лекин 60x50 схемасига ўтиш билангина кўчат кўпайиб қолмайди. Бунинг учун гектарлар ҳам тўла бўлиши, трактор схемалар бўйича тўғри созланиши шарт. Мирсодиқ Мавлонов, Эшондада Қорабоев, Тилов Туркманов, Ҳамдам Соатов ва Эргаш Примқулов ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари шу кунларда тўла гектар учун астойдил курашмоқдалар. Чигитни экишга тайёрлаб, ернинг намини сақлаб қолиш учун борона қилишга киришганлар.

Лекин Абдураҳмон Исаев, Нурмат Диниев ва Мамажон Ботиров ўртоқлар бошлиқ бригадаларда иш шу ҳилла ташкил этилмаган. Бу бригадаларда кўпгина ер карта четларида беҳуда қолиб кетган. Масалан, ўртоқ Ботиров бошлиқ бригаданинг трактор паркига туташган еридан илгари ариқ ўтган. Ариқ эгаллаган жойнинг эни 4 метр, бўйи 200 метр келади. Ҳозир сув ўтмайдиган бу ариқнинг ўрни бўш ётибди, у ерга қўшиб юборилмаган.

Сеялкаларнинг қатор оралари схемага тўғри мосланмаган бўлса, ғўза парвариши вақтида кўпгина кўчат йўқ бўлиб кетади. Шу сабабли кўчат учун курашадиган механизатор ўз агрегатини схемага тўғри мослаштириши керак. Лекин колхознинг айрим механизаторлари бу ишга жиддий эътибор бермаганлар.

Трактор паркида ремонтдан чиққан сеялкалар қатор турибди. Мана шу «тайёр» дейилган сеялкаларнинг қатор оралари ўлчанганда схемага мос келмаслиги аниқланди. Бир қаторининг ораси 60 сантиметр бўлса, иккинчи бирининг ораси 56 сантиметр келди. Агар шу сеялкалар билан чигит экилса, парвариш вақтида жуда кўп ғўза нобуд бўлиши турган гап. Мусобақадошлар техникани схемага тўғри мослаштириш — бу кўчат учун кураш, деб айтдилар.

Колхоз инженери Леонов ва участка механиги Исоқ Хомидов ўртоқлар РТС да ремонт қилинган баъзи тракторларни ремонтдан кейин яхши текшириб кўрмасдан колхозга олиб келаверганлар. Камчилигини РТС-нинг ўзида бартараф қилмаганлар. Масалан, РТС да ремонт қилинган ва ўртоқ Жўрабой Қувонов ишлайдиган тракторнинг мотори бузуқ. Маҳкам Югурбеков ишлайдиган тракторнинг мотори ичига сув томиб ётибди. Ниёзовнинг тракторига тиркаладиган сеялканинг краншитат ролиги синган.

Максим Горький номли колхоздан келган мусобақадошлар ўзаро текшириш вақтида мана шу каби қатор камчиликларни очиб ташладилар. Ҳар икки колхоз правлениеси ўзаро текшириш вақтида очиб ташланган бундай жиддий камчиликларни тезда бартараф қилиб, чигит экишни муваффақиятли ўтказиш учун курашмоқлари лозим.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Кечаги ютуқ бугун камлик қилади

Бундай қараганда колхознинг кўрсаткичлари ёмон эмас. Фидокор чорвадорлар гўшт, сут етиштиришни кўпайтириш йўлида анчагина иш қилганлар. Колхоз раиси Юсуф ака Файзиев ўтган йилги ютуқларни санаб кетди.

— Пахтачиликни ривожлантиришда жиддий камчиликларга йўл қўйдик. Планни бажаролмадик. Лекин сигирлардан сут соғиб олиш, бўрдоқига боқишни анча яхши йўлга қўйганмиз. Давлатга 31 тонна ўрнига 53 тонна сут сотилди.

— Ҳар бир сигирдан ўртача қанчадан сут соғиб олинди?

— План бўйича 1350 литрдан соғиб олишимиз керак эди,— деб жавоб берди раис. — Лекин йил охирида ҳамма соғилган сутлар жамланганида 1378 литрдан-га тўғри келди.

Раис фахр билан, сут соғиб олиш планини бажардик, деб айтган бўлса ҳам, лекин ана шу рақамнинг мағзини чақадиган бўлсак, бу ютуқлар фахрланишга арзимайди. Ахир бу ўрта даражадаги кўрсаткич-ку! Колхозда соғин сигирлардан нега бунчалик кам сут соғиб олинади? Ёки бу сигирларнинг зоти яхши эмасми?

Бундай ўйлаб қаралса, юқоридаги саволга жавоб олиш қийин эмас. Колхоз сутни кўпайтириш учун даставвал ўзидаги резервлардан фойдаланиши керак. Фермадаги илғор сут соғувчиларнинг ишини оммалаштириш лозим. Бу ерда Сунна Файзиева, Зумрат Бектошева сингари сут соғувчилар бор. Улар ўзларига бириктилган ҳар бош соғин сигирдан 2000 литрдан ошириб сут соғиб олган бир пайтда, нега бошқалар уларга эргашмайди. КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг янгидан-янги резервларини кўрсатиб берган ҳозирги пайтда кечаги эришган ютуқларимиз бугун камлик қилиб қолди. Шундай экан, план ва топшириқларнинг бажарилганлиги билан маҳлиё бўлиб қолмасдан, тобора кўп маҳсулот етиштириш резервларини ишга солиш талаб қилинади. Бу колхозда шундай резервлар кўп.

Ана шу мулоҳазаларни айтганимизда, раис ҳам бу фикрга тўла қўшилди.

— Ҳозир, — деди у, — чорвадорларимизнинг бутун диққат-эътибори нима қилиб бўлса ҳам маҳсулотни икки-уч ҳисса кўпайтиришга қаратилган. Бу йил ҳар бир сигирдан 1600 килограммдан сут соғиб олишни планлаштирдик. Давлатга 59 тонна гўшт сотамиз. Бунинг учун қорамоллар сонини ўтган йилдагига қараганда 40-50 бошга кўпайтирамиз. Чўчқачилик ҳам эндигина оёққа туриб келяпти. Ҳозир 200 та чўчқа бор. Буларнинг сонини 275 та етказамиз. Яқинда қуёнчилик бригадаси ташкил этдик. Дастлаб бор-йўғи 50 қуён бор эди. Энди уларнинг сони 200 дан ошиб кетди. Маннон Турдалиев қуёнларни яхши парваришлаб, уларни семиртириб боқаяпти. Колхозимиз территориясида бўш ётган ҳовузлар бор эди. Ана шу ерларда ҳам паррандачиликни ривожлантириш мақсадида 200 та ўрдак сотиб олдик.

Шу кунларда колхознинг фермасида 25 қорамол, 50 дан ортиқ чўчқа бўрдоқига боқилмоқда. Давлатга гўшт сотиш биринчи квартал плани ортиғи билан бажарилди.

Янгийўл районидаги «XIX партсъезд» колхозида чорвачиликни ривожлантиришга халақит бераётган камчиликлар сифатида шуни айтиш мумкинки, колхозлараро қурилиш ташкилоти яхши ёрдам бермаётир. Қурилиш бошлиғи ўртоқ Еникеев ўтган йили колхозга 100 бош бузоқ сиғадиган бузоқхона қуриб бериш учун ваъда қилиб, ҳақини ҳам олган эди. Бироқ, бузоқхонанинг пойдевори тикланди-ю, шу ҳолича қолиб кетди. Ўртоқ Еникеев ҳамон ишни пайсалга солиб юрибди. Ҳозирги кунда бузоқлар кичкина ва тор хоналарда боқилмоқда.

Колхоз чорвачиликдан қандай даромад оляпти? Бу соҳадаги рақамлар ҳам анча қониқарли. 1960 йилда чорвачиликка 40200 сўм сарфланиб, 72700 сўм даромад олинди. Бир центнер гўштнинг таннархи янги пул ҳисобида етти сўмга тушди. Бироқ, сут анча қиммат бўлди. Унинг бир килограмми янги пул ҳисобида 11 тийинга тўғри келади. Нега? Шунинг учунки, сигирлардан кам сут соғиб олинмоқда. Иккинчидан, сут соғиб олиш ҳали механизациялаштирилмаган.

Колхоз чорвадорларининг бу йилги аҳдлари бошқача. Улар бўрдоқига боқишни яхши йўлга қўйиб, қўйчиликни астойдил ривожлантириб, чорвачиликдан ўтган йилдагига қараганда анча кўп даромад олиш учун курашмоқдалар.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

АВВАЛГИ ШУҲРАТНИ ТИКЛАШ ЙЎЛИДА

Охунбобоев номли колхоз бундан 3—4 йил муқаддам Сирдарё районида юқори ҳосилли хўжаликлардан бири ҳисобланар эди. Колхоз пахтакорлари 1957 йили гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» ҳосили кўтариб, райондагина эмас, ҳатто областда ҳам катта шуҳрат қозонган эдилар.

Лекин, кейинги уч йил ичида гектаридан олинадиган ҳосилдорлик бирданига 20 центнерга тушиб қолди. Тўғри, артелга кам ҳосилли «Ёш ленинчи» колхозининг қўшиб олиниши бунга маълум даражада таъсир этди. Бироқ, асосий сабаб бунда эмас. Ўтган йили колхозда экиш кампаниясига пухта тайёргарлик кўрилмаган, квадрат-уялаб экиш вақтида ер шароитига мос келадиган схема танланмаган эди.

Колхоз правлениеси йўл қўйилган ана шундай камчиликларни бу йил ҳам такрорламаслик учун қатор тадбирларни амалга ошираётир.

Кузда чигит экиладиган 1750 гектар майдоннинг ҳар гектарига 400—500 килограммдан суперфосфат ва 600 гектар камқувват ерга 8—10 тоннадан гўнг солиб шудгор қилинган эди.

Ҳозиргача далага чиқарилган 17 минг тонна гўнгнинг 10 минг тоннаси чуқурларда чиритилаётир. Мавжуд суғориш шохобчалари тозаланди.

Колхоз правлениеси ер шароитини назарда тутиб, бу йил барча майдонга 60x45 схемасида квадрат-уялаб чигит экишга қарор қилди. Бунинг учун 17 та «ДТ-24»» 15 та «универсал» трактори шу схемага мослаштирилди ва сифатли ремонтдан чиқарилди. Шунингдек, 8 та ҳайдов трактори, 5 та ер текислайдиган машина, 24 та сеялка, 400 та борона, 5 та чизель ва режа симлари мавсумга тахт қилиб қўйилди.

Бу йил кадрлар масаласига ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. 5 та йирик бригадага тажрибали деҳқонлар раҳбар қилиб тайинланди.

Шу кунларда колхоз пахтакорлари КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қарорларига амал қилганлари ҳолда, ўз хўжаликларининг аввалги шуҳратини тиклаш учун кучларига-куч, ғайратларига-ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқдалар.

И. БЕКМАХАМАТОВ.

ДУГОНАЛАР ҒАЙРАТИ

Насиба Абдуллаева ва Насиба Султонбековаларни Чиноз районидаги «Партия XXI съезди» колхозининг аъзолари «Бизнинг турсунойларимиз» дейишади. Ҳақиқатан ҳам бу икки дугонанинг бирдан-бир орзуси Турсуной Охуновадек ажойиб механизатор бўлишдир.

Ўтган йили уларнинг ҳар бири 140—150 тоннадан «оқ олтин» теришган эди. Дугоналарнинг бу йилги аҳдлари бундан ҳам юксак— 200 тоннадан!

Ҳозирги ғанимат дамларда улар колхознинг 1-бригадаси ерларини экишга тайёрлаётирлар.

Бригада аъзолари бу йил 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта ҳосили етиштириш мажбуриятини олганлар. Шу кунларда улар бу юксак вазифани беками-кўст бажариш учун экиш кампаниясига бир жон-бир тан бўлиб шайланмоқдалар.

Р. ҚОДИРҚУЛОВ.

Техникани занг босиб ётибди

Шу кеча-кундузда 1-«Далварзин» совхозининг 1-бўлимида бўлиб техника ремонти билан танишсангиз, хурсанд бўлиш ўрнига ранжийсиз. Нега деганда бўлим раҳбарлари ўтган йилгидек бу йил ҳам техниканинг қадрига етишмаяпти.

Биз бўлим устахонасини кўрмоқчи бўлдик. Афсуски, мақсадга эриша олмадик. Устахона қаёқда дейсиз? 10 та универсал, 2 та ҳайдов трактори, бир неча борона ва сеялка дала четида қор-ёмғир остида занг босиб ётибди. Лоақал темирчилик устахонаси ҳам талабга мутлақо жавоб бермайди. Бу устахонанинг на деразаси бор ва на эшиги. Ичини зах босиб кетган. Бу ерда қандай қилиб ишлаб бўлади?

Тўғри, бўлим раҳбарлари бир неча бор совхоз раҳбарларига мурожаат қилиб, техника учун гараж қуриб беришни илтимос қилдилар. Ваъда ҳам берилди. Аммо бу ваъда икки йилдан бери амалга ошгани йўқ. Агар аҳвол шу йўсинда давом этадиган бўлса, техника ремонти ҳали-вери тамомланмайди. Чигит экиш бошланганда ер чизиб, бош қашиб ўтиришга тўғри келади.

1-«Далварзин» совхозининг раҳбарлари, шуни унутмангки, техника сизнинг дўстингиз. Уни очиқ ҳавода занг босиб ётишига сира йўл қўйиб бўлмайди!

Э. ҚОДИРОВ.

ЭШТОЕВЧИ ШЕРТОЕВ

Бўстонлиқ районида ўтган йили ҳар 100 бош совлиқдан 251 тадан қўзи олган Ашурмат Эштоевнинг илғор иш услуби кенг оммалаштирилмоқда.

Район колхоз ва совхозларининг 15 га яқин отаридаги илғор чўпонлар бу йил камида 6500 қўйни икки марта қўзилатиш мажбуриятини олишди. Ҳозир уларнинг отарларида биринчи қўзилатиш яхши давом этмоқда.

Эштоевчилар ҳаракатининг олдинги сафида бораётган «Қизил ту» колхозининг ёш чўпони Ўразимбет Шертоев КПСС XXII съезди шарафига отаридаги 350 бош совлиқнинг ҳар 100 тасидан 263 тадан қўзи ва ҳар қўйдан 5 килограммдан майин жун қирқиш мажбуриятини олиб, шунга яраша фидокорона меҳнат қилмоқда.

Серғайрат Ўразимбет қўйлар қишловини яхши ўтказишга алоҳида аҳамият бераётир. У боқувидаги қўйларни Тянь-Шань тоғлари бағридаги «Аччиқсой» яйловида қишлатяпти. Ўртоқ Шертоев ҳар бир қўйнинг қишдан семиз чиқиши, уларнинг муваффақиятли қўзилаши учун зарур бўлган тадбирларни кўрмоқда.

У доғал хашакдан ташқари қўйларга ҳар куни 200 граммдан ем бераётир ва об-ҳаво қулай келган кунларда жамғарилган озуқани тежаш мақсадида қўйларни кун бўйи яйловда боқишни ташкил этаётир.

Чўпоннинг қўйлари ҳозир бирин-кетин қўзилай бошлади. Ҳозиргача 60 қўйдан олинган 83 қўзи яхши ўсмоқда.

— Қўйларни қўзилатишни муваффақиятли ўтказишга ишончим комил,— дейди Ўразимбет,— ўтган йили ҳар 100 совлиқдан 130 тадан қўзи олган эдим, бу йил биринчи қўзилатишдаёқ 140—150 тадан қўзи олишни мўлжаллаяпман. Мақсадимга албатта эришаман.

Қўйларнинг эти семиз бўлса, жуни мўл бўлади. Жуннинг оз ёки кўп бўлишини қўйнинг қай тарзда боқилаётганлиги ҳал қилади.

Агар қўйни ҳадеб бир отарда боқаверсангиз, отарни тез-тез янгилаб турмасангиз, унинг жуни танасига ёпишиб, тез ифлосланади ва ўсишдан тўхтайди. Бунинг устига қўйни вақтида суғориб, туз билан етарли миқдорда таъминлаб турмасангиз ҳам у семирмайди, жуни тез ўсмайди.

Мен ўз тажрибаларимда қўй боқишдаги ана шу қоида алоҳида аҳамият бериб келмоқдаман. Ўтган йили ҳар бир қўйимдан 4,5 килограммдан майин жун қирқиб олишга шу тариқа эришдим.

В. ҚОДИРОВ.

ОЛИМЛАР ЛАБОРАТОРИЯСИДА

СУНЪИЙ ПАХТА

Ҳа, гап сунъий пахта ҳақида бораяпти. Ўйлаганингиздек, чаноқларда лўппи-лўппи бўлиб очилган момиқ пахта эмас, аксинча, оддий қурилиш материали. Унинг қурилиш саноатида тутган роли беҳиҳоя катта. Эҳтимол бу материалнинг тайёрланиш процесси, тузилиши ва аҳамияти билан қизиқарсиз. Бунинг учун, яхшиси Тошкент қурилиш илмий-текшириш институти физика-кимё лабораториясига марҳамат қилинг. Ҳозирги кунда бу ерда материал сифатини ошириш устида самарали ишлар олиб борилаяпти.

Ўрта Осиё республикаларининг иқлим шароити ҳаммага маълум. Ёзда ҳаво исиб кетади, қиш фаслида эса ҳаво совийди. Ёзда хоналарнинг исиб кетмаслиги ва, аксинча, қишда совуқ бўлмаслигини таъминлаш муҳим аҳамиятга эга. Хоналарнинг нормал температурада бўлиши кўп жиҳатдан қурилиш материалига, хусусан сунъий пахтага боғлиқ. Бу материал асосан уй деворлари орасига прессланган ҳолда жойлаштирилади.

Сунъий пахтанинг Тошкентда тоғ жисмлари ва тупроқдан тайёрлана бошланганига 7-8 ойча бўлиб қолди. Ҳақиқатан ҳам бундан бир йил муқаддам сунъий пахтани республикамиздаги мавжуд қум-шағаллардан олишнинг кимёвий асослари ишлаб чиқилмаган эди.

Тўғри, авваллари ҳам тоғ жинслари ва тупроқ аралашмасидан сунъий пахта тайёрланарди. Лекин уни Крамматорскдан ташиб келтиришарди. Ўшанда унинг ҳар бир кубометри 22 сўмга тўғри келарди. Бунинг устига, бир томондан кишилар, иккинчидан, транспорт овора эди.

Бинобарин, бу муаммо республикамиз олимларини кўпдан бери қизиқтириб келди. Шу туфайли институтнинг физика-кимё лабораторияси илмий ходимлари мазкур проблемани узил-кесил ҳал қилишга дадил киришдилар. Бора-бора сунъий пахта олиш методикаси ишлаб чиқилди. Унга ишлатиладиган тоғ жинслари устида олиб борилган тажрибалар яхши самара берди.

— Сунъий пахта таркибидаги моддалар кимёвий бирикмаларининг ўзига хос томонлари пухта ўрганилди, — дейди лаборатория мудири, техника фанлари кандидати ўртоқ С. Солижонов. — Шу асосда тайёрланган материал анча арзонга тушади, унинг сифати яхшиланади. Ҳозир Тошкентдаги уй қуриш комбинатида лаборатория ишлаб чиққан метод асосида тайёрланаётган сунъий пахтанинг бир кубометри 13 сўмга тушаяпти.

Лаборатория ходимлари комбинат коллективи билан ҳамкорликда ишлаб, сунъий пахтанинг 5-6 хилини яратдилар. Сўнггисининг тузилиши анча мураккаб. Пахта момиғига ўхшаб юмшоқ, лекин анча пишиқ бўлган бу материалнинг шишасимон толасининг диаметри ўрта ҳисобда 7 микронга тенгдир.

Эндиликда ундан қурилиш материали сифатида кенг фойдаланилмоқда. Комбинат коллективи йил охиригача 32 минг кубометр сунъий пахта ишлаб чиқариш мажбуриятини олди.

Ж. ҚОРАБОЕВ.

Суратда: лаборатория мудири С. Солижонов (ўнгда) билан илмий ходим С. Тулягановлар иш устида.

А. Абалян фотоси.

Деразамнинг олдида бир туп ўрик оппоқ бўлиб гуллади...

А. Абалян фотоэтюди.

Кўчат ўтказиш ойлиги

Тоғ ёнбағирларида мевазор боғлар

Бўстонлик районидаги Чирчиқ ўрмон хўжалиги тоғ ёнбағирларида 2300 гектардан ошиқроқ мева ва манзарали дарахт ўрмонзорига эга. Ўрмончилар етти йилликда яна камида 1300 гектар янги дарахтзор барпо қилиш мажбуриятини олишган. Улар ёввойи мевали дарахтларни маданий навли меваларга пайванд қилишга айниқса жиддий эътибор беришмоқда.

1960 йилда 157 гектар ерга кўчат ўтказилиб, унинг 80 проценти кўкартириб олинди. Тоғ оралари ва қияликлардаги 282 гектар ерда ўсиб ётган ёввойи мевалар маданий олма, олича, бодом каби ниҳолларга пайванд қилинди.

Ўрмончиларнинг бу йилги аҳдлари ҳам катта. Хумсон, Чимён, Главасой тоғлари ва «Ёғчиққан» қиялигида 250 гектар ерга 400 минг туп мевали дарахт кўчатлари ўтқазилади. Озодбош-Бурчмулла оралигидаги 45 километрлик катта йўл ёқасига тўрт қатор қилиб олма ва олча кўчатлари экилади. Ҳозир режадаги бу ишлар жадал суръатлар билан амалга оширилмоқда. Март ойи охиригача белгиланган миқдордаги кўчатлар экиб бўлинади.

Қ. ВАҲОБОВ.

Яхши ният билан...

Калинин. Райондаги Ленин номли колхоз аъзоларининг фидокорона меҳнати билан бунёдга келтирилган узумзор, олмазор ва шафтолизор боғлар майдони қарийб 80 гектарни ташкил этади. 38 гектар майдондаги ток ҳосилга кирди. «Кўчат ўтқазиш ойлиги» давом этаётган шу кунларда колхозда 20 гектар ерда узумзор ва 20 гектар ерда мевазор барпо қилинмоқда. Колхозда ҳозиргача ҳаммаси бўлиб 10 минг тупдан ортиқ мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди.

Ж. Саримсоқов,
С. Сайфиддинов,

Чиноз. Ўтган йили бу ердаги Вревский қишлоқ хўжалик техникуми янги бинога кўчиб ўтган эди. Шу кунларда студентлар янги бино ва стадион атрофини кўкаламзорлаштириш мақсадида мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазмоқдалар. Техникум атрофи ёшлар ғайрати билан обод ва кўркам жойга айланади.

А. Илашов.

Чирчиқ. Зах каналининг ўнг қирғоғида кимёгарлар посёлкаси бунёдга келган. Бу ерда яшовчилар шу кунларда кўча ва майдонларни кўкаламзорлаштириш ишига жиддий киришишган. Бу ерда ҳаммаси бўлиб 3 минг тупдан ортиқ дарахт кўчатлари ўтқазиш режалаштирилган. Шундан 600 тупи мевали дарахтлар бўлади. Янгидан ташкил қилинадиган гулзорларга 10 минг тупдан ортиқ ҳар хил ниҳол ўтқазилади. Дарахт кўчатлари ўтқазиш бўйича белгиланган план бажарилай деб қолди. Шу посёлкадаги янги уйларда яшовчи А. Шодмонов, И. Мокридин, И. Покуров ва бошқалар кўкаламзорлаштириш ишида актив қатнашмоқдалар.

Т. Сихарулидзе.

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

ТОШКЕНТДА 126 МИНГ СПОРТЧИ БОР

Ўзбекистон Спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи Тошкент шаҳар советининг конференцияси бўлиб ўтди. Ўзбекистон пойтахтининг 126 минг йигит ва қизлари физкультура ҳаракатида қатнашмоқда. Шаҳарда тармоқ касаба союзларининг ўн бешта бирлашган физкультура коллективлари тузилиб, уларга 500 корхона, ўқув юртлари ва муассасалар аъзо бўлган. Кейинги йилнинг ўзидагина ҳар хил мусобақаларда 279 минг киши қатнашган. Ишлаб чиқариш гимнастикаси тобора кенг ривожланмоқда. 127 корхонада ҳозирдаёқ 69 минг ишчи ва хизматчи ишлаб чиқариш гимнастикаси билан шуғулланмоқда. Буларнинг ҳаммаси бир йил ичида 79 спорт мастери, биринчи разрядли 557 спортчи, иккинчи, учинчи разрядли ва ёшлар разрядидаги 13.741 спортчи етиштириш имконини берди.

Ўтган йил физкультура коллективларининг ҳаётида яна бир ажойиб воқеа рўй берди. Замонамизнинг илғор кишилари — коммунистик меҳнат бригадаларининг аъзолари ва зарбдорлари ўз корхоналарида спорт машғулотларига бошчилик қиладиган бўлдилар. Масалан, тўқимачилик комбинатининг турли спорт секцияларида Раҳима Юсуфбекова бошлиқ коммунистик меҳнат бригадасининг ҳамма аъзоларини учратиш мумкин.

Конференция қатнашчилари янги ташкил этилган бирлашган физкультура коллективларининг кўпчилиги оммавий физкультура ва спорт ишларини ҳали чинакам ривожлантириб юбормаганликларини айтиб ўтдилар. Чунончи, пайпоқ-трикотаж фабрикасида, асбобсозлик заводида, бир қанча техникумларда бу ишлар орқада қолиб келмоқда.

Яқин икки йил ичида 40 минг БГТО ва ГТО значкистлари, 150 спорт мастери, 1400 разрядчи спортчи етиштиришга, 30 минг йигит ва қизларга иккинчи, учинчи разряд ва ёшлар разряди олишда ёрдам беришга қарор қилинди. Ёшларни физкультура ва спорт билан шуғулланишга янада кенгроқ жалб этиш учун шаҳарда спортнинг ҳар хил турлари бўйича 14 минг жамоатчи инструкторлар, физкультура ташкилотчилари, судьялар тайёрланади.

Физкультурачилар ўз кучлари билан шаҳарда юзта спорт объекти қуриш мажбуриятини олдилар. (ЎзТАГ).

ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

Марказий «Пахтакор» стадионида шахмат бўйича Ўзбекистон XXVI биринчилигининг ярим финал мусобақалари тамом бўлди. Ўнбеш кун давом этган мусобақада биринчи разрядли шахматчилардан 10 киши ва мастерликка кандидатлардан 2 киши қатнашди.

Охирги 11-турда мастерликка кандидат Г. Бударин сурхондарёлик А. Сикорскийни ютди. Унинг ҳамшаҳари Токарев ҳам А. Шамсиевга ютқазиб қўйди. К. Яхшибоев, Е. Шварцманни таслим бўлишга мажбур қилди. В. Гофман — Б. Қосимов партияси дуранг бўлди.

А. Хасидовский ва А. Курдин партияси 4 соат давом этиб кечиктирилган эди. Эртаси куни А. Курдин ўйинни давом эттирмасданоқ ютқазганини тан олди.

11 имкониятдан 8,5 тадан очко олиб, 1—2 ўринларни мастерликка кандидатлар Г. Бударин ва А. Хасидовскийлар бўлишиб олишди. Улар республика спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзининг дипломлари билан мукофотланди.

Б. Қосимов 3-ўринни, У. Ибодуллаев 4-ўринни эгаллади. С. Пинчук, Е. Гофман ва К. Яхшибоевлар 5,5 тадан очко тўплаб, 5, 6, 7-ўринларни бўлишиб олишди.

Шундай қилиб, май ойида Самарқанд шаҳрида бўладиган финал мусобақаларда қатнашиш ҳуқуқига Г. Бударин, А. Хасидовский, Б. Қосимов, У. Ибодуллаев ва С. Пинчуклар эга бўлди.

Шунингдек, Ленинск (Андижон) ва Урганчдаги ярим финал мусобақалар ҳам тугаб ғолиблар аниқланди.

Ш. УМУРЗОҚОВ,

М. Ботвинник олдинда

МОСКВА, 23 март. (ТАСС). Жаҳон биринчилиги учун ўтказилаётган реванш матчининг тўртинчи партияси бугун жаҳон чемпиони Микаил Талнинг таклифига кўра дуранг қилинди.

Шундай қилиб, матчда 2,5:1,5 ҳисоби билан Ботвинник олдинда бормоқда.

ШАРҚШУНОСЛИК БИЛИМИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАҚСАДИДА

Ўзбекистонда шарқшунослик билими ривожлантирилмоқда. Шу мақсадда республика ҳукумати Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг шарқ факультетида Шарқ мамлакатлари экономикаси, маданияти санъати ва философияси бўлимларини очишга қарор қилди. Факультет тўққиз ихтисосдаги шарқшунос мутахассис кадрлар тайёрлаб чиқаради. Студентларнинг сони икки ярим баравар кўпаяди. Аспирантура кенгайтирилди.

Илмий ишлар факультет фаолиятида катта ўрин олади. Факультетни тамомлаб чиққан эллик студент кандидатлик диссертациясини ёқлади.

Ҳиндистондан бу ерга келган ўқитувчи Маден Мохан Хардат раҳбарлигида Совет Иттифоқи ўрта умумий таълим мактабларининг бошланғич синфлари учун ҳинд ва урду тилларидан дарсликлар яратилди. Ўзбек ўрта мактаблари учун хитой тили дарсликлари, институтлар учун араб тили дарслиги нашрга тайёрланди. Шарқ тилларини ўқитиш учун тажрибали педагог Абдулла Ҳабиб Ҳамидий (Афғонистон) ҳам Тошкентга таклиф қилинди.

(ЎзТАГ).

ВРАЧ МАСЛАҲАТИ

ГРИППДАН САҚЛАНИНГ

Грипп хавфли касаллик бўлиб, бемордан соғлом кишига жуда тез юқади. Чунки, грипп билан оғриган бемор гаплашганда, йўталганда ёки аксирганда атрофга касаллик микроблари тарқалади. Унинг вируслари бемор фойдаланган буюмлардан, дастрўмол, сочиқ, идиш-товоқлардан ҳам ўтиши мумкин.

Грипп касаллиги тўсатдан бошланади. Киши бу касаллик билан оғригач, унинг эти уюшади, иситмаси кўтарилиб, қўл-оёғи зирқираб оғрийди. Бемор ланж бўлиб дармонсизланади. Грипп касаллиги баъзан тумовсиз, иситмасиз ҳам бошланиши мумкин. Лекин, барибир беморнинг умумий аҳволи оғир бўлади. Ўз вақтида касалликнинг олди олинмаса, гриппнинг кишида хавфли асоратлар қолдириш эҳтимоли бор.

Гриппнинг оғир формаси билан оғриган беморларни тезда касалхонага ётқизиш лозим. Касални уйининг ўзида ҳам даволаса бўлади. Бунинг учун гриппнинг бошланиш аломатлари аниқланиши биланоқ беморни ўринга ётқизиш ва дарҳол врач чақириш лозим. Беморни даволашда уни парвариш қилиш ишларини тўғри уюштириш катта аҳамиятга эга. Қатъий режимга риоя қилиш ҳам кўп жиҳатдан беморнинг тезда соғайиб кетишига ёрдам беради. Айни вақтда бемор бу касаллик асоратларидан қутилади.

Кўп йиллик тажриба шуни кўрсатдики, врач рухсатисиз ўзича ўрнидан туриб кетган беморларда касаллик асоратлари кейинчалик ҳам сақланиб қолади. Режимга қатъий риоя қилинса, грипп микробларининг тарқалиш хавфи бирмунча камаяди. Грипп билан оғриган бемор ва уни парвариш қилаётган киши ўзини ва атрофдагиларни бу касалликдан ҳимоя қилишга алоҳида эътибор бериши зарур.

Шуни унутмаслик керакки, гриппни қўзғатувчи микроблар бутун касаллик давомида бемор нафас йўлларининг шиллиқ пардаларида сақланиб қолади. Бинобарин, микробларнинг тарқалиб кетмаслиги учун касални алоҳида хонага ётқизиш мақсадга мувофиқдир. Бордию, бунинг иложи бўлмаса, у ётган жойни чодир ёки чойшаб билан тўсиб қўйиш керак. Шу билан бирга, беморнинг фойдаланаётган идишларини, дастрўмол ва сочиқларини, эгнидаги кийим-кечакларини албатта қайнатиб ювиш, кўрпа-ёстиқларини эса тез-тез шамоллатиб туриш лозим. Уйни ҳам тез-тез шамоллатиб туриш, полни эса хлорли оҳак қўшилган сув билан ювиш маъқул.

Шунингдек, беморнинг кўпроқ витаминга бой бўлган таомлар билан овқатланиши ҳам фойдадан холи эмас. Айниқса, витамин «С»га бой бўлган кўкатлар солиб тайёрланган овқатлар организмда модда алмашуви процессини яхшилайди, бемор қувватини оширади.

Грипп, айниқса, кичик ёшдаги болалар учун жуда хавфлидир. Уларни бу касалликдан сақлаш учун грипп билан оғриган беморларга яқин йўлатмаслик керак. Бордию, бола касал бўлиб қолса, гриппнинг биринчи белгилари пайдо бўлиши билан уни яслига, боғчага ва мактабга юбормасдан, уйда врач билан маслаҳатлашиб даволаш керак.

Организмни чиниқтириб туриш касалликнинг олдини олишда катта роль ўйнайди. Бунинг учун соф ҳавода спорт билан шуғулланиш тавсия этилади. Гимнастикадан кейин эса баданни ҳўл сочиқ билан артишни унутмаслик керак.

Шундай қилиб, юқорида айтилган талабларга амал қилинганда грипп касаллигининг олди олинади ва унинг тарқалишига йўл қўйилмайди.

К. АҲМАДЖОНОВА,
республика санитария маорифи уйининг врачи.

Халқаро аҳвол

Кеннедининг „чет давлатларга ёрдам“ масаласига доир мактуби

ВАШИНГТОН, 23 март. (ТАСС). Президент Кеннеди АҚШ конгрессига «чет давлатларга ёрдам» масаласига доир мактуб юборди. Мактубда «чет давлатларга ёрдам тўғрисидаги мавжуд программа ва концепциялар асосан қониқарсиз ва 60-йилларнинг бошидаги бизнинг эҳтиёжларимизга ва кам тараққий этган мамлакатларнинг эҳтиёжларига жавоб берарли эмас» деб эътироф қилинади.

Мактубда берилаётган «ёрдам» АҚШнинг «миллий хавфсизлиги» ва «нисбатан фаровонлиги» билан бевосита боғлиқ эканлиги ҳамда бу «ёрдам» Американинг «жаҳондаги мавжуд хилма-хил талабга жавоби» эканлиги таъкидланади.

Кеннеди Америка «ёрдамининг» Маршалл плани, тўртинчи модда программаси ҳамда иқтисодий ҳамкорлик ва ривожланиш ташкилоти доирасидаги ёрдамлари сингари турли формаларига тўхталиб бундай деди: «Гарчи бизнинг ёрдам программамиз иқтисодий тартибсизлик ва фалокатнинг олдини олишга ёрдам берган бўлсада ва кўп мамлакатларнинг ўз мустақиллигини ҳамда эркинлигини сақлаб қолишга ёрдам берган бўлса-да, лекин шу нарса очиқ кўриниб турибдики, биз ёрдамлашган мамлакатларнинг кўплари тартибга солинган иқтисодий ривожланишга биз ёрдам бера бошлаган вақтимиздагига қараганда унчалик кўп яқинлашганлари йўқ.

Кеннеди Американинг «кам тараққий этган мамлакатларга ёрдам» кўрсатишида «қатъий бурилиш» ясаш керак, дейди.

Шу мақсад билан у Американинг бошқа мамлакатларга «ёрдам» кўрсатиш билан шуғулланаётган барча ташкилотларини Вашингтоннинг ўзида ҳам, шунингдек ёрдам олаётган мамлакатларда ҳам бирлаштириб ва марказлаштириб битта маъмурият тузишни таклиф қилади.

АҚШ президенти конгрессдан чет мамлакатларга бериладиган ёрдам учун йилига 4 миллиард доллар миқдорида маблағ ажратишни сўрайди. Шу маблағдан ҳарбий ёрдамга сарфланадиган харажатлар 1 миллиард 600 миллион долларни, иқтисодий ёрдамга сарфланадиган харажатлар эса, 2 миллиард 400 миллион долларни ташкил қилади.

Кеннеди ҳарбий ёрдамга сарфланадиган харажатлар тўғрисида гапириб, бундай деди: «Мен шу нарсани очиқ айтишим керакки, бу маблағ бизнинг хавфсизлигимиз тўғрисидаги асосий сиёсатимиз бу йил талаб қилиши мумкин бўлган ҳарбий ёрдамнинг минимал миқдорига мувофиқ бўлиб туша оладими, ёки йўқми эканлигини аниқ айтиб беролмаймиз. Янги кризислар ёки янги конфликтлар пайдо бўлиб қолиши биздан тағин ҳам кўпроқ куч ва ғайрат талаб қилиши мумкин».

Американинг бошқа мамлакатларга «ёрдами» беғараз эмаслиги мактубдан кўриниб турибди. Бу «ёрдам» АҚШ экономикасини рағбатлантириш воситаларидан бири деб ҳисобланмоқда. Кеннеди ўз мактубида бундай дейди:

«Бу программа тўғрисидаги қарорни қабул қилаётганимда, унинг бизнинг тўлов балансимизга ўтказиши мумкин бўлган таъсирини ҳисобга олдим.

Ҳозирги вақтда саноат қувватимизнинг 80 процентидан камроғидан фойдаланилмоқда, ишчи кучларимизнинг қарийб 7 проценти ишсизлардан иборатдир. Бундай ҳолатда чет давлатларга ёрдам программасини қисқартириш иқтисодий тараққиётни тўхтатиб қўйишга ва чет мамлакатлардаги умидни йўқотишга сабаб бўлиб қолмасдан, шу билан бирга, саноатчиларга, ишчиларга керакли ҳамда мамлакатимиз қишлоқ хўжалигига керакли бозорларни ва даромадни бой бериб қўйишимизга ҳам сабаб бўлади».

Кеннеди «бунинг («ёрдам» программасининг) экономик а м и з н и таъминлайдиган манфаатларини ҳисобга олмаслик ярамайди» деб таъкидлайди.

АҚШ Бун Ума шайкаларига ёрдамни кучайтириш ниятида

ВАШИНГТОН, 23 март. (ТАСС). Кеча тушдан кейин асосий сенаторлар ва АҚШ конгресси вакиллар палатаси аъзоларининг махфий кенгаши бўлди. Бир соатча давом этган бу кенгашда АҚШ давлат секретари Дин Раск ва марказий разведка бошқармасининг раҳбари Аллен Даллес Лаосдаги аҳвол тўғрисида конгресснинг раҳбарларига ахборот берди.

Ассошиэйтед Пресс агентлигининг ана шу кенгашда қатнашган кишилардан бирининг гапларига асосланиб хабар беришича (бу киши ўз номининг матбуотда эълон қилинишига рухсат бермаган), кенгаш давомида Бун Уманинг исёнчи шайкаларига Американинг ҳарбий ёрдамини кучайтириш тўғрисидаги масала муҳокама қилинган. Кенгашда қатнашган ана шу киши АҚШ Бун Умага шу тарздаги ёрдамни кучайтириш чораларини кўриш ниятидадир, деган.

Лаос ватанпарварларининг ғалабаси

ХАНОЙ, 23 март. (ТАСС). Кеча ҳукумат қўшинлари Патет-Лао қуролли отрядлари билан бирга ҳаракат қилиб, Кам-Кет шаҳрини (Марказий Лаос) озод қилдилар. «Лаос овози» радиосининг хабар беришича, шаҳар аҳолиси ҳалоскорларни самимий табриклаб кутиб олган.

Сиенг-Куангдан жануброқда иттифоқчи қўшинларнинг катта кучлари бу вилоятда исёнчиларнинг сўнгги таянч пункти бўлган Та-Томни қуршаб олдилар.

Ўнлаб исёнчи солдатлар бутун яроғ-аслаҳалари билан иттифоқчи қўшинлар томонига ўтдилар, шунингдек Фуми Носаван Бун Ума тўдаси Лаос қонуний ҳукуматига ва Патет-Лаога қарши кўтаришга уринган мео қабиласидаги кўпгина қуролли кишилар ҳам иттифоқчи қўшинлар томонига ўтдилар.

Бразилия юстиция министрининг баёноти

ГАВАНА, 23 март. (ТАСС). Бразилия юстиция министри Оскар Педрозо Хорта телевидение орқали нутқ сўзлаб, «Президент Жанио Куадрос тез орада Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси билан дипломатик муносабатларни тиклайди» деди.

Пренса Латина агентлигининг хабар беришича, Хорта бу тадбир «Бразилиянинг ташқи сиёсат масалаларида суверен иродасини кўрсатганлигидан далолат беради», деб таъкидлаган.

Женевада уч давлат кенгаши

ЖЕНЕВА, 23 март. (ТАСС). Бугун бу ерда ядро қуроли синовларини тўхтатиш ҳақидаги уч давлат кенгашининг навбатдаги м а ж л и с и бўлди.

Мажлисдан кейин эълон қилинган ахборотда айтилишича, кенгашда тақдим этилган ҳужжатларни муҳокама қилиш давом этган.

Генрих Рау вафот этди

БЕРЛИН, 23 март. (ТАСС). АДН агентлигининг билдиришича, Германия Демократик Республикаси Министрлар Совети раисининг ўринбосари, ташқи ва ички герман савдоси министри Генрих Рау бугун вафот этган.

Телевизор экранида

25 МАРТДА

18.30 «Костёр» телевизион журнали.
19.10. Сўнгги ахборот.
19.30. Концерт.
20.30. «Леон Гаррос дўстини қидиради» — кинокомедия.
22.20. Қўшиқ ёзувчи композитор Борис Мокроусов ижодига бағишланган эшиттириш.

Редактор З. И. ЕСЕНБОЕВ.

Тошкентнинг томоша залларида

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/III да эрталаб **Доктор Айболит**, кечқурун **Кармен**. 26/III да эрталаб **Демон**, кечқурун **Травиата**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/III да эрталаб **Фурқат**, кечқурун **Ганг дарёсининг қизи**. 26/III да эрталаб **Олма гуллаганда**, кечқурун **Тоға-жиянлар**.

МУҚИМИЙ номли театрда — 25/III да эрталаб **Паранжи сирлари**, кечқурун **Олтин қидирувчилар**. 26/III да эрталаб **Олтин қидирувчилар**, кечқурун **Ватан ишқи**.

КИНО

Олтин калид (эрталаб соат 10 да). **Кўр ўғли** (эрталаб 11 яримда, кеч 6 ярим ва 8 да). **Қор устидаги гул** (кундуз ва кечқурун) — «ВАТАН».

Эҳтиёт бўлинг, буви! — «МИР», «ДРУЖБА» (2-залда), «ИСКРА», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 5 дан).

Рижик — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10 да). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 10, кундуз 12 ва кеч 6 яримда). «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч 5 гача). (кундуз ва кечқурун).

Мундирсиз солдатлар — НАВОИЙ номли. (кундуз ва кечқурун).

Уч денгиз оша — «ДРУЖБА» (1-залда кундуз ва кечқурун).

Шовқин-суронли кун — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 3 ва кеч 10 да).

Шимол камалаги — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 1 ярим, кеч 5 ва 8 да).

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ УЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ
КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНИГА

Кўр музикачи
НОМЛИ ЯНГИ КИНОПОВЕСТЬ ЧИҚАРАДИ

В. Г. Короленко повести асосида ишланган.
Сценарий автори — И. Маневич.
Постановкачи режиссёр — Татьяна Лукашевич.
Оператор — В. Масевич.

Ролларда:

Борис Ливанов, Василий Ливанов, Марина Стриженова, Л. Курдюмова, Ю. Пузирев, А. Грибов, С. Блинников, В. Мурганов В. Грачёв, Н. Кондратьев. Н. Козинин, А. Смирнов. Пётр болалигида — Серёжа Шестопалов, Эвелина болалигида — Марина Кураковалар қатнашади.

Фильмни «Мосфильм» киностудияси 1960 йилда ишлаган.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
Мактаб ўқувчиларининг каникул кунларида
31 мартгача
КАТТА ЦИРК ТАМОШАЛАРИ
АРСЛОНЛАР АТТРАКЦИОНИ
Арслонларни ўргатувчи **Владимир Борисов.**
Жаҳон экс-чемпиони, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери
ГРИГОРИЙ НОВАК гастролининг давоми.
Томошалар: кундуз соат 3 ва кеч 7 яримда бошланади. Якшанба куни 3 марта томоша кўрсатилади: кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда. Билетлар сотилмоқда.

«УЗБЕКСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИ
механизация бюросида ва бош энергетик бўлимида ишлаш учун **конструктор инженерлар**
КЕРАК
Тошкент шаҳар, Қорамурт кўча, 136-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин (2 трамвай, 19-автобусда борилади).

1-Кисловодск проезд, 3-уйда турувчи **Набижон Юсуфхўжаевнинг** Уста Ширин кўчаси, 2 Пятигорск линия, 17-уйда турувчи Фавзия Содиковна Аллаяри-Юсуфхўжаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Оржоникидзе посёлкаси Колхоз кўчаси, 47-уйда турувчи **Жўра Усмоновнинг** Акмолинск шаҳар, Омонгелди кўчаси, 90-а уйда турувчи Екатерина Яковлевна Панасейкодан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Оржоникидзе район халқ судида кўрилади.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ“
4-БЕТ, 25 МАРТ, 1961 ЙИЛ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Редакциямизнинг АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 136, Совет қурилиши бўлими — 136, Адабиёт ва санъат бўлими 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, Маданият бўлими — 34048, 132. Секретариат 34808, 115. Маҳаллий ахборот бўлими — 29040, 50. Хатлар бўлими — 34048, 156. Эълонлар бўлими — 28142.

2

Р. 01526 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр В. 1560.